Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 457 ՈՒՐԲԱԹ 12 ՅՈՒԼԻՍ 1885 (Ն. Տ.) 24 ՅՈՒԼԻՍ 1885 12 ՇԷՎՎԱԼ 1302

40 ՓԱՐԱ.

[illegible]

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք [illegible] ղրկել

«Արեւելք» խմբագրութեան [illegible]

Գալաթիա, Նորատունկեան խան։

غلطه ده نورادونکیان خاننده (ارهولك

غزته سی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան [illegible]	200
» » Վեցամսեայ » »	100
» » Եռամսեայ » »	50
Գաւառաց համար և տեղական թղթատարով տարեկան »	240
Գաւառաց համար և տեղական թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28

Դարձ ղրկուած յօդուածոց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած [illegible] և էնամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

Ծանուցմունք կընդունուին
ԻՍԹԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 11 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ. Անգլիա և Բրուսիա իրաւունք ունէին փոխն ի փոխ անուանելու բողոքական Եպիսկոպոս մը Երուսաղէմի համար։ Վերջերս Երուսաղէմի անգլիացի Եպիսկոպոսը մեռած լինելով, կարգը Բրուսիոյ եկած էր՝ Երուսաղէմի Եպիսկոպոս մը նշանակելու։ Բայց այժմ գերմանական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Բրուսիոյ կառավարութիւնը մտադիր է ջնջել այս մասին Անգլիոյ հետ եղած կարգադրութիւնն, և թողուլ որ Անգլիա իւր ուզածին պէս տնօրինէ Երուսաղէմի բողոքական Եպիսկոպոսութիւնն։ Հետեւապէս, նոր Եպիսկոպոսն եւս Անգլիոյ կողմէ պիտի անուանի և միայն Անգլիոյ ծախիւք պիտի պահուի եղեր։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ. Վիեննայի մէջ կարգադրութիւնք կը լինին այս պահուս, հնագէտ հետազօտիչներու խումբ մը ղրկելու Փոքր Ասիա։ Ծախքը պիտի վճարէ առատաձեռնօրէն Կոմս Լանքորոնսքի, անդամ Աւստրիոյ Աւագաց Ժողովոյն։ Հետազօտիչ խմբին պետն է ուսուցչապետ Նիման, որ պաշտօն կը վարէ Վիեննայի Պատկերհանութեան և Քանդակագործութեան Ակադեմիոյ մէջ։ Այս հետազօտութեան գլխաւոր նպատակը պիտի լինի հնութիւններ փնտռել Տաւրոսի և Անդրտաւրոսի այն կողմեր, ուր անցեալ տարի երեւան հանուեցան ճարտարապետական հսկայ յիշատակարաններ, Բաբելոնեան և Պարսկային հին դարերէն մնացեալ։ Հետազօտիչ խումբը Տրիէստի և Իզմիրի ճամբով պիտի ուղեւորի Փոքր Ասիա։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Ռայխշդատէ առ Վիէնէր Դակպլատ ուղղեալ հեռագիր մը կը հաստատէ թէ Ռայխշդատի Դղեակը Վիեննայի կառավարութեան հրամանաւ կը պատրաստուի Զարին և Ֆրանց Յոզէֆ Կայսեր տեսակցութեան համար, որ սեպտ. ի առաջին շաբաթուն մէջ հոն տեղի պիտի ունենայ։ Ռուսիոյ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս և Աւստրո-Հունգարիոյ Արտաքին գործոց նախարար Քալնոքի Կոմսը պիտի ընկերանան իրենց Վեհապետաց, և խորհրդակցութիւններ պիտի ունենան։

—Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ, հաստատելով արդէն հրատարակուած լուրը թէ Պիզմարք իշխանն և Քալնոքի կոմսը քանի մը շաբաթէն տեսակցութիւն մը պիտի ունենան, կ'ըսէ թէ Աւստրիոյ Արտաքին գործոց նախարարն ամեն ջանք պիտի ընէ բարւոքելու տնտեսական յարաբերութիւններն ի մէջ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ. Թէեւ օսմ. և ռուս կառավարութեանց միջեւ բարեբախտաբար յոյժ բարեկամական յարաբերութիւնք կան միշտ, ռուս մամուլն այն մասն որ համասլաւական և զինուորական խմբակին ուղղակի ներշնչմանց ենթակայ է, չի դադրիր մերթ ընդ մերթ աննպաստ հրատարակութիւններ ընելէ դրացի Տէրութեան վրայ։ Մակեդոնիոյ կարծեցեալ խնդիրն ալ այն լրագրաց չ'ինչ մ'եղած է։ Ասոնց խօսքին նայելով, Զարին կառավարութեան միջամտութիւնը խնդրուեր է զրկանաց ենթարկեալ Մակեդոնացիներու կողմէ։ Մինչեւ իսկ աղերսագիր մը կը հրատարակեն, որ թէ այսպիսաց բերնէն գրուած։ Չենք հասկընար թէ ռուս լրագիրք ոմանք ինչ նպատակի կը ծառայեն այսպիսի քմածին և երեւակայական հրատարակութիւններ ընելով։ Աւելորդ է յիշեցնել ընթերցողաց թէ Մակեդոնիոյ զինուորական և քաղաքային իշխանութեանց կողմէ վերջերս իսկ առնուած վաւերական տեղեկութիւնք կը ծանուցանէին թէ գանգատուած խռովութիւնք տեղի չունին։ Հակառակ այս պաշտօնական յայտարարութեանց, մեր մերձ պաշտօնակիցք շատ արդարութեամբ ուշադրութիւն կը հրաւիրեն աւստրիական ու ռուսական մեքենայութեանց վրայ, որոց թատր լինել կը թուի Մակեդոնիա։ Պուլկար հրոսակներն անմիջապէս արշաւեն ի Մակեդոնիա թէ ոչ, դժբախտաբար չի կրնար անտես առնուլ թէ ջանքեր կը լինին երաց կարի անհաճոյ վիճակ մը յառաջ բերելու Եւրոպական Թուրքիոյ այդ կարեւորագոյն մասին մէջ։

ԹԱՍԱԼԱ Ի ՍՈՒՏԱՆ. Թասալա կը գտնուի Սուտանի արեւելեան մասին մէջ, Հապէշստանի մօտ։ Անցեալ տարւոյ սկիզբէն ի վեր պաշարուած է Մէհտիին մարդոց կողմէ։ Անոր մօտ գտնուող Սինգադ և Թոխար տարիէ մ'ի վեր ինկած են արդէն Մէհտիին ձեռք. բայց Թասալայի եգիպտացի պահապան զօրաց քաջարի խումբն, անվեհեր հրամանատարի մը առաջնորդութեամբ, ամեն զրկումներու համբերելով, և անձնատուութեան ու գասալքութեան ամեն առաջարկ ու խորհուրդ ի բաց վանելով, անկէ ի վեր քանիցս դիւցազնաբար կռուեցաւ ապստամբաց հետ և ամեն անգամուն ալ յետս մղեց զանոնք։ Քանիցս ծանուցուեցաւ թէ Թասալա, որոյ շուրջ բոլոր երկիրը Սուտմարգարէին իշխանութեան ենթարկուած է, վերջապէս ինկեր է, և պահապան զօրքը թրէ անցուեր են։ Բայց այս լուրեր ամեն անգամուն անհիմն ելան, և երեկի հեռագրէն իմացուեցաւ թէ նոր և սաստկագոյն ճակատամարտի մը մէջ նորէն Թասալայի պահապան զօրքն յաղթող հանդիսացած է, ջարդելով Մէհտիին մարդոցմէ 3,000 հոգի և գրաւելով բազում հրացան ու դաւար։ Պ. Կլատսթոնի վարչութեան օրով, Հուէտ ծովակալը Հապէշստան ղրկուեցաւ, Յովհան Թագաւորին հետ դաշնագիր մը կնքելու, որուն համեմատ Անգլիա և Հապէշստան նիզակակից պիտի լինէին ընդհանրապէս, և Թասալայի ազատման համար մասնաւորապէս։ Բայց անբացատրելի գաղտնիքով մը, Յովհան Թագաւորը ցարդ ո՛ և է նպաստ չմատոյց՝ իրեն սահմանակից Թասալայի պահապան զօրքն անձկալից վիճակէ մը ազատելու համար։ Երեկի հեռագրին նայելով, Լորտ Սալիսպըրի Պ. Կլատսթոնի գործը վերստին ձեռք կ'առնու, և կը ջանայ կարգադրութիւն մը կնքել Յովհան Թագաւորին հետ՝ օգնութիւն հասցնելու Թասալա։ Յանուն մարդասիրութեան փափաքելի է որ այս ջանք յաջողի. զի եթէ Թասալա Մէհտիին ձեռք իյնայ, բնաւ տարակոյս չկայ թէ իւր հրամանատար վիճակակից պիտի լինի Կորտոն փաշային, և իւր պաշտպանք և բնակիչք Խարդումի պաշտպաններէն և բնակիչներէն տարբեր վիճակ մը չպիտի ունենան Սուտանցի վայրագ Արաբներու բարբարոսական մոլեռանդութեան ձեռքէ։

ԱՆԳԼԻԱ. Լորտերու Ժողովն երրորդ ընթերցմամբ ընդունեց օրինական ծրագիրն, որ Հնդկաստանի հաշւոյն Անգլիոյ մէջ 10 միլիոն ոսկւոյ նոր փոխառութեան մը ի շրջաբերութիւն հանուիլը կ'արտօնէ։ Այս փոխառութեամբ գլխաւորապէս երկաթուղիներ պիտի շինուին Հնդկաստանի մէջ։

—Լորտերու Ժողովն երկրորդ ընթերցմամբ քուէարկեց նաև Լորտ Սալիսպըրիի ներկայացուցած մէկ օրինական ծրագիրն, որով աղքատ դասուց բնակարանները բարւոքելու և առողջապահիկ կանոնաց առաւել յարմար բնակարաններ անոնց հայթայթելու միջոցներ կը տնօրինէ։

—Ափիոնի ի Չին ներմուծման վերաբերեալ անգլո-չինական պայմանագիր մը կնքուեցաւ յուլիս 16ին ի Լոնտոն։

—Թեհրանէ կը հեռագրուի առ Օպզէրվէր, յուլիս 10ի թուով. «Սարախսէ ի Բուլի-Խաթում գծին վրայ հաստատեալ ռուս զօրքեր միայն կերպիւ գրաւած են երեք գիւղեր որք պարսկային հողին վրայ են»։

—Լորտ Ճորճ Համիլթըն, Լոնտոնի Լորտ Քաղաքապետին առաջնորդութեամբ իրեն ներկայացող պատգամաւորութեան մ'ընդունելով Լոնտոնի Միջնաքաղաքին սեղանաւոր և վաճառական դասուց կողմէ,—որք անգլիական վաճառականութեան պաշտպանութեան համար անգլ. նաւատորմը միշտ հզօր դիրքի մը մէջ տեսնել կ'ուզեն և առ այս ամեն զոհողութեան յանձնառութիւն կը ցուցնեն,—յայտարարեց թէ կառավարութիւնն որոշած է բարւոքել անգլիական նաւատորմին վիճակը, զրահաւորներու նոր դասակարգութեամբ մը և ծովամա[illegible] բազմացմամբ։

—Թայմզ կ'իմանայ թէ միւս մեծ տէրութիւններէն յետոյ ռուս կառավարութիւնն եւս իմացուցած է թէ ո՛ և է առարկութիւն չունի եգիպտական ինն միլիոն ոսկւոյ փոխառութեան անմիջական հանման դէմ։

—Լուր կայ թէ Մէհտին Հիւսէյին Խալիֆա փաշայի միջոցաւ կը պահանջէ Խտիվէն (Ա.) Իբրեւ օրինաւոր ճանչնալ [illegible], (Բ.) Ինքզինք (Մէհտին) կառավարիչ անուանել Սուտանի, և (Գ.) Անգլիացիները վանել Եգիպտոսէն։

* * *

ԻՐԼԱՆՏԱ. Լորտերու Ժողովոյն մէջ, Լորտ Աշպուրն, դատական նախարար Իրլանտայի, օրինական ծրագիր մը ներկայեց՝ Իրլանտայի փոքրակալուաց աւելի մեծ դիւրութիւն տալու հողերու գնման համար։ Կ'առաջարկէ որ կառավարութիւնը վարձակալաց փոխ տայ հարկ եղած գումարներն հողերու գնման համար, և փոխ տրուած գումարներն 100ին 4 տոկոսով հատուցուին կառավարութեան 49 տարւոյ պայմանաժամով։ Իրլանտայի նախորդ Փոխարքայ Լորտ Սբէնսըր շնորհաւորեց պահպանողական նախարարութիւնն իւր այս օգտակար տնօրինութեան համար։

—Պահպանողական նախարարութիւնը ջանքեր կ'ընէ Իրլանտացիներն իրեն հետ հաշտեցնելու և առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց մէջ անոնց աջակցութիւնն ստանալու համար։ Երեսփոխանաց Ժողովոյն մէջ Պ. Բառնէլ, պետ իրլանտական ինքնակառավարական կուսակցութեան, պահանջեց որ քննութիւն կատարուի այն եղանակին վրայ որով նախորդ Փոխարքայ Լորտ Սբէնսըր ի կիր արկած է եղեռնական բացառիկ օրէնքներն յԻրլանտա։ Պ. Բառնէլ քանի մը գլխաւոր դէպքեր յիշելով, ջանաց ապացուցանել թէ ի մահ դատապարտուած և ի կախաղան հանուած էին այնպիսի անձեր որոց անմեղութիւնն ապացուցանող պարագաներ ու վկայութիւններ երեւան ելած են։ Իրլանտայի նախարար և Ժողովոյն Վարիչ Սըր Միքայէլ Հիքս-Պէչ յայտարարեց թէ արդէն Փոխարքայ Լորտ Քարնարվըն պատրաստ է քննութիւն մը կատարել երբ աղերսագրեր մատուցուին իրեն՝ տրուած վճիռներու վերաքննութեան համար, բայց թէ արդի վիճակին մէջ կառավարութիւնը կը մերժէ Պ. Բառնէլի առաջարկը։ Պ. Բառնէլ յայտնեց թէ կը շատանայ կառավարութեան տուած խոստմամբ։ Բայց պահպանողական և ազատական անդամք ոմանք, մանաւանդ անդամք նախորդ նախարարութեան, հակառակեցան նախորդ կառավարութեան մը օրով տրուած դատական վճռոց այս անուղղակի վերաքննութեան։ Պահպանողական նախարարք քննադատեցին Լորտ Սբէնսըրի վարչութիւնն, և Իրլանտացւոց յայտ մասին գոհացում տալու պէտքին վրայ պնդեցին։ Իրլանտացի Երեսփոխաններ գործած Ազատականաց դէմ խօսեցան, յիշեցնելով թէ իրենց իրլանտական բացառիկ վարչութեամբ ծանր սխալ մը գործած էին։ Պ. Կլատսթոն, բացակայ գտնուելով տկարութեան մը պատճառաւ, նամակ մը ղրկած էր, զոր Լորտ Հարթինկթըն կարդաց, և որով կը գովէր Լորտ Սբէնսըրի վարչութիւնը։ Պ. Բառնէլ, իւր բուն նպատակին հասած լինելով, այսինքն Լորտ Սբէնսըրի վարչութեան նկատմամբ իրլանտական կուսակցութեան հայեացքն ու գանգատները պարզած և նոր նախարարութեան կարծիքներն ի վեր հանել տուած լինելով, ետ առաւ իւր առաջարկ, և վիճաբանութիւնը թողուց սա տպաւորութիւն թէ այս խնդրոյ մէջ պահպանողական նախարարութիւնն և բառնէլեան կուսակցութիւնն արդէն խօսք մէկ ըրած էին՝ նախորդ նախարարութեան հարուած մը տալու համար։ Այսպիսի հնարքներով, Պահպանողականք կը յուսան թէ առաջիկայ ընտրութեանց մէջ եւս ծանր հարուած մը պիտի տան ազատական կուսակցութեան. Որովհետեւ Իրլանտացիք կ'ըսեն թէ, ցորչափ կանգուն մնայ Լորտերու Ժողովն, առանց որոյ հաւանութեան ո՛չ մէկ օրէնք կրնայ վաւերանալ, և յորում Պահպանողականք միայն մեծամասնութիւն մ'ունին միշտ, Իրլանտայի նպաստաւոր օրէնքներ պահպանողական նախարարութենէ մը միայն կրնան ակնկալել։ Կրնայ սակայն պահպանողական նախարարութիւն մը Իրլանտայի պահանջմանց գոհացում տալ, և անգամ մը որ պահպանողական նախարարութիւն մը յանձն առնու գոհացում տալ իրլանտական պահանջմանց, իւր առաջարկներ կրնայ քուէարկել տալ Լորտերուն։ Տկար պահպանողական նախարարութիւն մը, միշտ իրլանտացի Երեսփոխանաց աջակցութեան կարօտ, ահա՛ ինչ որ ամենէն փափաքելի է իրլանտական կուսակցութեան համար. մինչ զօրաւոր ազատական նախարարութիւն մը, որ իւր խորհուրդներ ի գործ դնելու համար իրլանտացւոց քուէներուն կարօտ չլինի, հիմակ Իրլանտայի մեծագոյն թշնամին կը համարուի։ Բայց Ազատականք մտադիր չեն տեղի տալ այս հաշւոյն։ Անոնց մէկ մասն, Արմատականք, Պահպանողականաց առաջարկներէն առաւել առատաձեռն առաջարկներ կ'ընեն Իրլանտացւոց, որոնք կը խոստանան պարզապէս [illegible] հաւանութեան վրայ։ Ազատականաց աւելի չափաւոր մասն ալ Անգլիոյ հասարակութեան այն մասին որ երկիւղով կը դիտէ Իրլանտայի ինքնավարականաց յաւակնութիւնները՝ կոչում կ'ընէ Ազատականաց [illegible] տալու, խափանելու համար Պահպանողականաց և Իրլանտացւոց դաշնակցութիւնը, զոր վնասաբեր կը նկատէ Անգլիոյ իսկական շահուց։ Այսպէս թէ այնպէս, Պ. Բառնէլի ինքնավարական կուսակցութեան յոյսերն առաւել զօրաւոր են այժմ՝ խորհրդարանական ու սահմանադրական օրինաւոր եղանակաւ իւր Հայրենեաց բաղձանքներն ի կատար ածելու մասին։ Նախարարական վերջին փոփոխմանէն Իրլանտա արդէն որոշապէս օգտուեցաւ. և առաջիկայ նոր ընտրութեամբք աւելի եւս պիտի օգտի. զի քան նոր օրինաց՝ ինքնավարական Երեսփոխանաց թիւը մինչեւ 80ի պիտի կրնայ բարձրանալ առաջիկայ երեսփոխանական ժողովոյն մէջ։

* * *

ՍՊԱՆԻԱ. Հնախտի պատուաստին հեղինակ Տօքթ. Ֆէրրան յուլիս 27ին ներկայացաւ նախարարապետ Պ. Քանովաս տէլ Քասդիլլոյի, և փափաք յայտնեց Բարիզ երթալու։

—Յուլիս 17 թուով կը հեռագրուի Մատրիտէ թէ Տօքթ. Ֆէրրան կառավարութեան կողմէ արտօնուած է ուզած փորձերն ընելու Արոկան նահանգին Կալաղայուտ քաղաքը մէջ, ուր հնախտ ծագած է։

—Տարօրինակ զեկուցում մ'եղած է Բարիզի Գիտութեանց Ակադեմիային։ Տօքթ. Ֆէրրան 47 մայրապետներ պատուաստեր է, որք հնախտաւորներ կը դարմանէին. և ամենքն ալ մեռեր են։ Առաւել արտասովորն այն է թէ, Ֆրանսացի երեւելի գիտնական Պ. Բաստէօր, խնամելով զայս ցաւալի զեկուցումը, փոխանակ Տօքթ. Ֆէրրանի պատուաստին հակառակ փաստ մը համարելու զայն, ընդհակառակն նպաստաւոր փաստ մը համարած է, ըսելով. «Եթէ խոր մտացուցեր է մայրապետներն, ուրեմն ձեռք անցուցած է բուն իսկ հնախտին ժահրը, կամ Թոյնը։ Այդ պատուաստը մահաբեր եղած է, վասնզի Սպանիացի Տօքթորը դեռ չի գիտեր զայն գործածելու կերպը։ Բայց Թող քիչ մը ատեն ի Բարիզ գրէ իւր պատրաստած հիւթէն, և ամէն օրէն անվնաս պատուաստ մը պիտի ունենանք հնախտի համար։»

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ. Քոնսդանսէ կը հեռագրուի յուլիս 20ին. «Քոնսդանսի լճին (ի մէջ Զուիցերիոյ և Աւստրիոյ) տարեկան տօնին առթիւ, չորեքսհայ աւստրիական պահակ [illegible] յարգանք մատուցանելու Վիլհէլմ Կայսեր, որ հոն եկած է՝ Քոնսդանսի լճին ընտիր օդով կազդուրուելու։ Աւստրիացի զինուորականը բաժակ առաջարկեց «աւստրո-գերման բանակաց եղբայրակցութեան»։ Վիլհէլմ Կայսրը պատասխանեց. «Ես եւս ազնուաբար կ'ըմպեմ»։ [illegible] բաժակ առաջարկեց Աւստրիոյ Կայսեր, իբրեւ դաշնակցին Գերմանիոյ Կայսեր։»

ՀՐԵԱՅՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ. Այս օրերս հրատարակեալ վիճակագրէ մը կ'երեւի թէ 1789ին Բարիզի մէջ գտնուող Հրէից թիւն հազիւ 500ի կը հասնէր. 1806ին այդ թիւ բարձրացած էր 3000ի, 1842ին 12,000ի, և 1872ին 40,000ի։ Այժմ Ֆրանսայի մայրաքաղաքին Հրեայ բնակչաց թիւն 50,000ի կը հասնի։—1821ին Ֆրանսական բանակին մէջ միայն մէկ հրեայ զօրավար կար, Պարոն Ուլիֆ զօրավարն, նաև մէկ հրեայ վաշտապետ և երեք հրեայ հարիւրապետ։ 1883ին Ֆրանսական դրօշին ներքեւ կը ծառայէին հետեւեալ հրեայ սպաներ.—հինգ զօրավար, հինգ գնդապետ, ինն հազարապետ, 25 վաշտապետ, 90 հարիւրապետ, 89 տեղակալ և 104 փոխ-տեղակալ։

—= 101 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱՒԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

ՈՒՐ ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԸ ԿԸ ՊՆԴԷ ԹԷ ԿԱՊԻԿ ԵՆ

Եմու կամ կասուվար անապաստար, զոր բնիկները «մուրէ-ք», կ'անուանեն, այնպիսի կենդանի մ'է, որ հազուագիւտ լինիլ սկսած է Աւստրալիոյ դաշտերուն մէջ։ Այս մեծ թռչուն երկուք ու կէս ոտք բարձրութիւն ունի. իւր սպիտակ միսը շատ կը նմանի հնդկահաւի մսին։ Գլխոյն վրայ եղջերաւոր տախտակ մը կը կրէ. աչերը բաց թուխ են, կտուցը սեւ է և վերէն ի վար կոր. մատները զօրեղ եղունգներով զինեալ են. թեւերը, բազկաձեւ, չեն կրնար թռչելու ծառայել. փետուրները, կամ մանաւանդ սանէն աւելի խորթներանդ է պարանոցին և լանջին վրայ։ Բայց, եթէ չկրնար թռչիլ, կը վազէ. ամենէն արագ երիվարը չկրնար մրցիլ անոր հետ։ Ուստի դաւով միայն կրնայ բռնուիլ, և դաւն ալ յոյժ ճարտար պարտի լինիլ։

Այս պատճառաւ, բնիկին կոչմամբը, տասնի չափ Աւստրալիացիք դաշտին մէջ սփռեցան իբրեւ արձակամարտ զօրաց խումբ։ Դաշտի գեղեցկութիւնն սքանչելի էր. լեղակը բնականապէս կ'աճէր անդ, և երկիրը կը կապուտցնէր իւր ծաղիկներով։ Ուղեւորք պատկառուկաց անտառի մ'եզրը կանգ առին։

Բնիկներուն մօտեցած ժամանակ հինգ-վեց կասուվարք երեւան ելնելով՝ փախան, և գնացին մղոնի մը չափ հեռի կանգ առին։ Երբոր ցեղին որսորդը ճանչեց անոնց կեցած տեղը, նշան ըրաւ իւր ընկերաց որ կենան։ Անոնք ալ պառկեցան գետնին վրայ, իսկ որսորդն իւր ցանցին մէջէն երկու կասուվարի մորթ հանեց, որ մեծ ճարտարութեամբ կարուած էին, և հագաւ անոնցմէ մին։ Իւր աջ թեւը գլխուն վրայէն անցունելով, իւր ուտելիքը փնտռող կասուվարի մը շարժման կը նմանցընէր։

Բնիկը կասուվարներուն կեցած տեղն երթալ սկսաւ. մերթ, կանգ առնլով, գետնին վրայ կեցած հունտեր կտցել կը կեղծէր, մերթ ալ ոտներովը փոշին մրրկելով վեր հանէր և փոշւոյ ամպով մ'ինքզինք կը պատէր։ Այս ամեն հնարագործութիւնք կատարեալ էին. կասուվարի մը շարժումներն ու ձեւերը վերջին ծայր ճշդութեամբ օրինակուած էին։ Որսորդը խուլ կռինչներ կ'արձակէր, յորմէ նոյն իսկ թռչունք կրնար խաբուիլ. ինչպէս որ եղաւ ալ։ Շատ չանցած, վայրենին թռչնոց անհոգ խմբակին մէջ տեղը հասաւ։ Յանկարծ մահակը ճօճել սկսաւ, և վեց կասուվարներուն հինգը տապաստ ընկան անոր շուրջը։

Որսորդն յաջողած էր, որով կատարուած էր։ Յանժամ Կլէնարվան և ընկերք հրաժեշտ առին բնիկներէն, որք մեծ ցաւ չզգացին այս բաժանման վրայ։ Թերեւս կասուվարաց որսին յաջողութիւնը մոռցնել կուտար իրենց քաղցին յագուրդը։ Մինչեւ իսկ ստամոքսի երախտագիտութիւնը չունէին, որ սրտի երախտագիտութենէն աւելի զօրեղ է անմշակ բնութեանց և վայրենեաց քով։

Ինչ և իցէ, ինչ ինչ առիթներու մէջ կարելի չէր չսքանչանալ անոնց ուշիմութեան ու ճարպկութեան վրայ։

—Այժմ, սիրելի՛դ իմ Մաք Նապս, ըսաւ տիկին Հելենա, անշուշտ կը խոստովանիք յօժարակամ թէ Աւստրալիացիք կապիկ չեն։

—Վասն զի կենդանւոյ մը ճշգրիտ նմանութիւնը կը կեղծեն, պատասխանեց հազարապետը։ Բայց, ընդհակառակն, իմ կարծիքս կ'արդարանայ ատով։

—Ծաղրաբանել պատասխանել չէ, ըսաւ տիկին Հելենա։ Ես կ'ուզեմ, հազարապե՛տ, որ ուղղէք ձեր կարծիքը։

—Ուրեմն, տիկին, այո՛, կամ մանաւանդ ոչ։ Աւստրալիացիք կապիկ չեն, այլ կապիկներն Աւստրալիացի են։

—Ո՛ն անդր։

—Յիշեցէք ի՛նչ կ'ըսեն սեւամորթք մարդանման կապիկներուն համակրելի ցեղին համար։

—Ի՞նչ կ'ըսեն, հարցուց տիկին Հելենա։

—Կ'ըսեն թէ, պատասխանեց հազարապետը, կապիկները սեւամորթներ են իրենց պէս, բայց աւելի չարաճճի։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ԴՈՒԱՐԱԲՈՅԾՔ

Երկայնութեան 146° 15' աստիճանին տակ հանդարտ գիշեր մ'անցունելէ յետոյ, ուղեւորք, յունվար 6ին, առաւօտեան ժամ եօթնին, շարունակեցին իրենց ուղին, դէպ յարեւելք երթալով միշտ։ Իրենց քայլերուն տիպը կատարելապէս ուղղագիծ շաւիղ մը կը թողուր դաշտին վրայ։ Երկու անգամ դուարածներու հետքը կտրեցին, որ դէպի հիւսիս գծուած էին, և յայնժամ այս տարբեր տիպեր իրարու հետ պիտի շփոթուէին, եթէ Կլէնարվանի ձին Պլաք-Բոյնթի տիպը չթողուր փոշւոյն վրայ, որ իւր երկու առջեւի ոտներէն կը ճանչուէր։

Դաշտին մէջէն մերթ ընդ մերթ ոլորապտոյտ առուներ կ'անցնէին, տօսախներէ շրջապատեալ, առաւել առժամանակեայ՝ քան թէ միայն ջուրերով։ Այս առուք ծնունդ կ'առնուին Պիւֆալօ-Ռէյնճս լեռանց փեշերէն, միջակ լեռնաշղթայ մը, որոյ գեղանկար գիծը կոհակաձեւ երկնցած էր հորիզոնին վրայ։

Որոշուեցաւ իջեւանիլ անդ նոյն երեկոյ։ Էյրթըն խթեց իւր եզներն և երեսուն-հինգ մղոն ճամբայ ընելէ յետոյ՝ եզներն հոն հասան, քիչ մը յոգնած։ Վրանը կանգնեցաւ մեծ ծառոց տակ. գիշերն եկած էր։ Ճաշը փութանակի կերուեցաւ։ Ուղեւորք առաւել ննջելու մտադիր էին՝ քան ուտելու, այնպիսի փութալից ուղեւորութենէ մ'զկնի։

Բականէլ, որոյ կարգն էր առաջին պահը կատարել, չպառկեցաւ, և հրացան ի յուս հսկեց իջեւանին վրայ, երկայնէ ի լայն ճեմելով, որպէս զի զինքը քունը չբռնէ։

Լուսնի բացակայութեամբն հանդերձ, գիշերը բաւական լուսաւոր էր հարաւային համաստեղութեանց շնորհիւ։ Գիտնականը կ'զբօսնուր կարդալով երկնային համաստեղութեան մեծ գիրքն, որ միշտ բաց է և ուշադրաւ անոնց համար, որք կրնան հասկնալ զայն։ Նիրհեալ բնութեան խոր լռութիւնը մի միայն ձիոց ոտնակապերուն ձայնէն կ'ընդմիջուէր։

Արդ՝ Բականէլ իւր աստղագիտական խոկմանց անձնատուր, առաւել երկնային իրաց կ'զբաղէր քան երկրայնոց, յանկարծ հեռաւոր ձայն մ'արթնցուց զայն իւր մտախոհութենէն։

Ականջ դրաւ ուշադրութեամբ, և դաշնակի մը ձայն լսեց հիացմամբ. ուժով զարնուած նուագի մը թրթռուն հնչիւնը մինչեւ իրեն կը հասնէր։ Կարելի չէր սխալիլ։

—Անապատին մէջ դաշնա՛կ, ըսաւ ինքնիրեն Բականէլ, երբեք չեմ կրնար հաւատալ։

Արդարեւ անհաւատալի բան էր, և Բականէլ աւելի սիրեց հաւատալ թէ Աւստրալիոյ տարօրինակ թռչուններէն մին՝ Բլէյէլի մը կամ Էրարտի մը հնչմունքը կը նմանցնէր, ինչպէս որ ուրիշ թռչունք ալ ժամացոյցին յեսանին ձայները կը նմանցնէին։

Բայց, նոյն միջոցին, մարդկային թրթռուն ձայն մ'ալ հնչեց օդին մէջ. դաշնակահարը մեղեդային երգիչ մ'էր։ Բականէլ մտիկ ըրաւ առանց հաւատալ ուզելու։ Սակայն քանի մը վայրկեան յետոյ, ստիպուեցաւ ճանչել այն սքանչելի եղանակն որ իւր ականջին կը զարնէր։ Տօն Ժուան թատրերգին [illegible] հատուածն էր։

—Բա՛րէ, ըսաւ ինքնիրեն աշխարհագիրն, որչափ ալ տարօրինակ լինին աւստրալիական թռչունք, մինչեւ իսկ աշխարհի ամենէն քաջանուագ պապկաները չեն կրնար երգել զՄոցար։

Յետոյ մինչեւ ցվերջ մտիկ ըրաւ մեծ վարպետին այս ներշնչութիւնն, որուն ազդեցութիւնը, վճիտ գիշերի մը մէջ, աննկարագրելի էր։ Բականէլ երկար ժամանակ սխրացեալ մնաց անպատում սքանչացման մը մէջ։ Յետոյ ձայնը դադրեցաւ և նորէն խոր լռութիւն տիրեց։

Երբոր Ուիլըն եկաւ յաջորդել Բականէլի, խոր մտախոհութեան մէջ գտաւ զայն։ Բականէլ բան մը չըսաւ նաւազին. միտքը դրաւ հետեւեալ օրը Լորտ Կլէնարվանի իմացնել զայս մանրամասնութիւն, և գնաց պառկեցաւ վրանին տակ։

Հետեւեալ օրը, բոլոր ջոկատն արթնցաւ շուներու անակնկալ հաչմամբ։ Կլէնարվան ոտքի վրայ ելաւ իսկոյն, և տեսաւ որ երկու անգլիական գեղեցիկ որսական բարակներ կ'ոստոստէին անտառակի մը սահմանին վրայ։ Երբոր ուղեւորք մօտեցան, շուները ծառերուն մէջ մտան՝ կրկնապատկելով իրենց հաչիւնը։

—Կայարան մը կայ ուրեմն այս անապատի մէջ, ըսաւ Կլէնարվան, և որսորդք, որովհետեւ որսական շուներ կան։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ փութացինք ծանուցանել նորընտիր Քաղաքական Ժողովոյ առաջին գումարումը, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր: Բաց ի այն ութն մեծարոյ անդամներէն որոց անուանքն յիշատակած էինք, երէկի նստին ներկայ գտնուած է նաև Գալլարեան Համազասպ էֆէնտի: Սեթեան Միհրան էֆէնտի ևս, ինչպէս կը յիշուի, իւր յանձնառութիւնն յայտնած էր նամակաւ, բայց Եւրոպա կը գտնուի այս պահուս:

Հետեւաբար Քաղաքական Ժողովոյ երէկի նիստէն բացակայ մնացած են միայն Կիւլպէնկեան Սերովբէ, Մանուկեան Մնեքերիմ և Կոստանդեան Կոստանդ էֆէնտիներն որք կրկին հրաժարագիր ուղղած են առ Ս. Պատրիարքն, և Ունճեան Արիկ էֆէնտին:

Ժողովն իւր երէկի նստին մէջ ներկայ անդամոց մեծամասնութիւնը բաւական չհամարելով, չուզեց գործի ձեռնարկել, այլ փափագ յայտնեց որ բացակայ անդամակիցք ևս չկրկնելով իրենց հրաժարման վրայ, ներկայ գտնուին յաջորդ նստին որ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբթու իւր Դիւանի կազմութիւնը կատարելու համար:

Մոսկուայէն կը գրեն մեզ յուլիս 2 թուով.

Կաթողիկոսական խնդիրը դեռ ևս իւր առաջուան վիճակի մէջ է. Նորութիւնը նա է որ, ինչպէս լսում ենք, յոյս կայ Մելքիսեդեկ Սրբազանի կաթողիկոսացման:

Բեդրոսպուրկէն առնուած լրոյ նա[illegible] է թէ Էջմիածնայ կաթողիկոսական ընտրութեան վաւերացումը տեղի պիտի ունենայ Ներքին գործոց նախարար Դոլգոյ կոմսին վերադարձէն յետոյ, ըստ որում Ն. Վսեմութիւնը ուսումնասիրած է կաթողիկոսական խնդրոյն պարագաներն:

Դոլգոյ կոմսն, ինչպէս կը յիշուի, իւր Ռիազանի կալուածները քաշուած էր անձնական վատառողջութիւնը դարմանելու համար, և հաւանական է որ այս պահուս Բեդրոսպուրկ վերադարձած լինի:

Երկու օր առաջ մայրաքաղաքս եկաւ Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց միաբաններէն Արժ. Գաբրիէլ վարդապետ Խաչատուրեան՝ որ Մշոյ ազգայնոց վերաբերեալ կարեւոր դատի մը պաշտպանութիւնն ստանձնած է: Այս դատ կը վերաբերի [illegible] շատի մօտակայ, Նէմիկ գիւղի Հայոց եկեղեցւոյն եւ կալուածոց: Յիշեալ գիւղի ազգայինք ժամանակաւ հարկադրուելով հեռանալ անտի, թողած էին իրենց եկեղեցին եւ ազգ. կալուածները զորս տեղական իշխանութիւնք ի վերջոյ վաճառած էին Սիրթցի Աշիրաներէն Մուլլարասուլ-պատէ Ապտուրահման աղային: Նէմիկցիք տեղեկանալով այս բանիս, բողոք բարձած էին Մշոյ իշխանութեանց առջեւ, յօժարութիւն յայտնելով մինչեւ իսկ հատուցանել նոր կալուածատիրոջ վճարած գումարը իրենց եկեղեցին և հողերը ձեռք անցունելու համար: Ապտուրահման աղա չէր համակերպած այս պահանջման և հետեւաբար դատ բացուած էր Մշոյ դատարանին առջեւ: Այս դատ կը շարունակուէր հինգ տարիէ իվեր և այս օրերս աւարտելով, դատարանը Մշոյ ազգայնոց աննպաստ վճիռ տըւած: Ասոր վրայ Մշեցիք որոշեցին կեդրոնական կառավարութեան դիմել, վճռաջինջ ատենի առջեւ բողոքելով տեղական դատարանին տուած վճռոյն դէմ և այս նպատակաւ է ահա որ Տ. Գաբրիէլ վարդապետ մայրաքաղաքս եկած է, ի ձեռին ունենալով հարկ եղած վաւերական թուղթերն ու փոխանորդագիրը: Ն. Արժանապատուութիւնն երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով, յայտնեց խնդիրն իւր ամեն մանրամասնութիւններով և ի դիմաց Մշոյ ազգայնոց խնդրեց որ Ս. Պատրիարք Հայրն հաճի հարկ եղած դիմումն ընել Նէմիկի ազգային կալուածոց և եկեղեցւոյն վերստացման համար: Ն. Ամենապատուութիւնն յոյս յայտնեց թէ խնդրոյն կարգադրութեան համար հարկ եղած աշխատութիւնը չպիտի զլանայ և առաւ բոլոր պաշտօնական թուղթերը զորս տեղեկագրով մը պիտի ներկայացնէ Պոլսոյ Վճռաջինջ ատենին ուր պիտի քննուի այս դատ:

Մայր-Եկեղեցւոյ Պէզճեան և Լուսաւորչեան Երկսեռ Վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր յառաջիկայ կիրակէ, յուլիս 14 ի Մայր-Եկեղեցւոյ, ի ժամ 5:

Կ՚իմանանք թէ Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութեան Դպրոցին հանդէսի կարգադիր Մասնախումբն, ի նկատ առնլով հարկ եղած մեծամեծ պատրաստութիւններն, որոշեր է շարունակել հանդէսը կիրակի, 14/26 յուլիս, կէս օրէն մինչեւ արեւուն մարը մտնելն, այն անձանց համար որք չեն կրցած ներկայ գտնուիլ առջի գիշեր: Այս առթիւ, Շիրքէթի Խայրիէյի շոգենաւք պիտի հանդիպին Պէօյիւքտերէի Զայիրին նաւամատոյցը: Մուտքը պիտի լինի միայն տասն ղրուշ:

Կը ծանուցուի միանգամայն թէ շաբաթ երեկոյ, կամուրջէն ելնող յատուկ շոգենաւը պիտի մեկնի ժամը ճիշդ 1ին, ըստ Թրքաց, և Մեծ կղզիէն մեկնող շոգենաւն ալ ժամը կէսին:

Մեր երէկի թուով ծանուցեալ ամուսնական խնդրոյն առթիւ հետեւեալ պաշտօնական գիրն ստացանք այս առաւօտ Ազգ. Պատրիարքարանէն.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանէ Ազգ. Պատրիարքարանի

Կ. Պոլսոյ Նոր գիւղի (Եէնի քէօյ) մուխթար Ալիքսան աղա երկաթագործ՝ որ միանգամայն Թաղական խորհրդոյ անդամներէն մին է, տարւոյս ապրիլ 23 ին ի խորհրդարան երթալով յայտարարեր է թէ, գիւղին Քէօյ-պաշիի չիտակ ճամբուն վրայ Այ-Նիքօլա թաղը թիւ 127 տան մէջ երբեմն վարձու բնակող և ի վերջոյ ի Մոսկուա վերադարձող տիկին Եղիս Լուքաս հայազգի կնոջ մայրն և եղբայրն զինքը կոչելով և յայտնելով թէ հարկադրեալ են յաջորդ առաւօտ շոգենաւով վերադառնալ ի Մոսկուա առ այրն Տիկին Եղիսի Պարոն Նիկողայոս Անանօֆ, խնդրեր են որ յիշեալ Եղիս Լուքաս Տիկնոջ նորածին և անմկրտեալ երա[illegible]ուի, որպէս զի տանելով զայն ի Մոսկուա մկրտել տան:

Թաղ. Խորհուրդը տեսնելով որ յիշեալ երախային ծնող ներկայացուած անձինք անծանօթ են իրեն, յանձնարարած է մուխթար Ալիքսան Աղայի, որ լաւ մը քննէ և ստուգէ, և ապա տրուի վկայագիրն: Ալիքսան աղա երբ յայտարարեր է թէ ինքը լաւ տեղեկութիւն ստացեր է թէ Տիկին Եղիս Լուքաս և Պ. Նիկողայոս Անանօֆ օրինաւոր ամուսիններ են, Թաղ. Խորհուրդն կարծելով ապաքէն որ Պ. Նիկողայոս Անանօֆի ամուսնութիւնն օրինաւոր է, նոյն վկայագրոյ մէջ Եղիս Լուքաս անուն կինն Պ. Նիկողայոսի իբր օրինաւոր ամուսին ներկայացուցեր և հետեւաբար տուեր է պահանջուած վկայագիրն, որ կը կրէ 23 ապրիլ 1885 թուականը:

Նոյն վկայագիրը կը ներկայացուի Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի ի վաւերացումն, զոր ըստ երեւոյթին օրինաւոր տեսնելով կը վաւերացնէ Փոխանորդարան Ազգ. Պատրիարքարանի Թաղ. Խորհրդոյ կնիքն և Դիւանի անդամոց ստորագրութիւններն ի 24 ապրիլ 1885 ամ:

Յետ աւուրց ինչ Փոխանորդարանն տեղեկանալով որ Պ. Նիկողայոս Անանօֆ ապօրինի կերպիւ ամուսնացեր է և թէ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօնական Ժողովն ապօրէն և անվաւեր վճռեր է զամուսնութիւն նորին, փութաց պէտք եղած տեղեկութիւնները քաղել յատենագրութեանց Կրօն. Ժողովոյ, և տեսաւ որ 1878-80 ամի շրջանի Կրօնական Ժողովն յետ ստուգելոյ զապօրէն ամուսնութիւն Պ. Նիկողայոս Անանօֆի ընդ կնոջ հանգուցեալ եղբօր իւրոյ՝ ապօրինի և անվաւեր վճռեր է ի 29 հոկտեմբերի 1879 ամի ի նիստ քառասուն և իններորդ:

Արդ, Փոխանորդարանն Ազգ. Պատրիարքարանի կը փութայ սովին պաշտօնական ծանուցմամբ յայտարարել լրագրաց միջոցաւ ի գիտութիւն ամենայն ազգային հոգեւոր իշխանութեանց և համօրէն հայ հասարակութեան թէ Նոր գիւղի Թաղ. խորհրդոյ Պ. Նիկողայոս Անանօֆի յանձնած վկայագիրն անզօր և առ ոչինչ կը համարի միանգամ ընդ միշտ:

Պատր. Փոխանորդ
ԳԵՈՐԳ Ծ. Վ. ԲՈՒՍՃՈՒՔԼԵԱՆ

11 յուլիս 1885
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պոլիս

Եէնի գիւղի Թաղական խորհրդոյ կողմէ այս խնդրոյն վերաբերեալ պաշտօնական գիր մ՚ալ որ կցուած է Գեր. Փոխանորդ Հօր Պաշտօնագրոյն, վաղը պիտի հրատարակենք:

Կը խնդրուի մեզնէ ծանուցանել թէ Պէրպէրեան վարժարանի Մրցանակաբաշխի հանդէսը տեղի չպիտի ունենայ, թէ առանձին վիճակացոյցերով աշակերտաց կարողութիւնք պիտի հաղորդուին ծնողաց, և թէ իրենց ուսման շրջանն աւարտելով վկայականի արժանացած են [illegible] դասարանի աշակերտ

Պ. Պ.

Գրիգոր Ճէվահիրճեան Պոլսեցի
Միհրան Գալփագեան »
Միհրան Մողեան »
Վահրամ Թագւորեան »

Յակոբ էֆէնտի Ասատուր, որոյ երաժշտական տաղանդը ծանօթ է բազմաց, այս օրերս հրատարակած է գեղեցիկ բոլքա մը, [illegible] (Յիշատակ Վոսփորի), ձօնեալ առ Լեւոն պէյ Փափազեան: Ամեն անոնք որ սոյն բոլքան լսած են դաշնամուրի վրայ, մեծ գովեստիւք կը խօսին հեղինակին ճարտարութեան մասին:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցաւօք կ՚իմանանք թէ Բարձր. Մեծ Եպարքոս Սայիտ փաշայի հիւանդութիւնը բաւական ծանր երեւոյթ մ՚առած է և քանի մը ճարտար բժիշկներ կը դարմանեն զՆ. Բարձրութիւնն:

Երէկ բազմաթիւ բարձրաստիճան անձինք ի տես գնացին Նորին Բարձրութեան, բայց շատերը չկրցան ներկայանալ:

Վեհ. Սուլթանն որ միշտ կը քաջալերէ արուեստագէտներն, հրամայած է որ ծովային գայմագամ՝ մեքենագէտ Հաճի Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյ կայսերական Թիկնապահաց կարգին մէջ առնուի:

Պարսկական դեսպանատան գործակատար Ճէվատ Խան երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Ֆախրի պէյի և Թղթակցութեան ատենի դիւանապետ Րէֆիք պէյի հետ:

Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուոլֆ մայրաքաղաքս կ՚սպասուի ուր հաւանաբար պիտի հասնի տասն օրէն: Բրիտանական կառավարութեան պատուիրակն՝ որ Եգիպտոս չպիտի երթայ, քանի մի օր մայրաքաղաքս պիտի մնայ, ուստից Փարիզ և Պէրլին պիտի անցնի ֆրանսական և գերմանական կառավարութեանց հետ բանակցելու համար եգիպտական խնդրոյն կարգադրութեան եղանակին վրայ:

Կը կարծուի թէ 9,000,000 անգլ. ոսկւոյ եգիպտական փոխառութիւնն արտօնող կայս. հրամանագիրը Սըր Տրըմընտ Ուոլֆի ի Կ. Պոլիս ժամանման միջոցին [illegible]:

Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Խոճէմ փաշայի նախագահութեան ներքեւ կազմուած Յանձնախումբ մը, որ կը բաղկանայ Կրթական, Էվգաֆի և Ելմտական նախարարներէ, երէկ նիստ մ՚ունեցաւ Ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ:

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպան Մոհսին Խան այսօր Վիէննա կ՚սպասուի ուստից Պէրլին պիտի անցնի:

Կայսերական անձնապահ զօրաց միշիր Րէուֆ փաշայի յօդացաւն այս օրերս սաստկացած լինելով քանի մը բժիշկներ կը դարմանեն զՆ. Վսեմութիւն իւր ապարանքին մէջ ի Բիւյիւք-Ջամլըճա:

Արեւելեան Րումէլիի կուսակալ Կալ. [illegible] ծանուցինք երէկ, ուղղակի իւր Արնաւուտգիւղի ապարանքը գնաց: Ն. Վսեմութեան կընկերանան իւր տիկինն ու դուստրը և քարտուղարներէն Կարապետ էֆէնտի և Պ. Վլասաքոֆ:

Ահաւասիկ թարգմանութիւնն այն բանախօսութեան զոր [illegible] վարժարանի բացման հանդիսի օրն, Յանուն Ամեն. Պատրիարքն ուղղեց Բարձր. Խոճէմ փաշային և ներկայ միւս նախարարաց.

Խորին խնամութեան պատճառներ աստ առաջնորդած են Ձեր Բարձրութիւնն ու Ձեր Վսեմութիւնք, նշանաւոր Նախարարք մեր Վեհապետին՝ պահպանեալն ի Բարձրեալն: Ազգային երախտագիտութեամբ կ՚ընդունինք զձեզ: Այն քայլեր զորս առիք աստ գալու համար առաւել ևս մերձեցուցին զձեզ սրտին հաւատարիմ այն Ազգին որ իմ հոգեւոր իշխանութեանս ներքեւ դրուած է: Դիտեցէ՛ք ներկայից դիմաց վրայ փայլող ուրախութեան զգացումներն և այն երախտագիտութիւն որ կը ցոլայ անոնց հիասքանչ ակնարկներուն մէջ:

Մի՛ մոռնաք զայս ամենայն երբ մեկնիք և առաջին առթիւ որ տեսակցիք մեր ամենասիրեցեալ Կայսեր հետ, ծանուցէք Նմա թէ Զարբա ընտանեաց օրհնեալ մի անդամի՝ բնիկ այն երկրայ որբ Ն. Վեհափառութեան իշխանութեան ներքեւ կը գտնուին, հիմնադիր հանդիսացած է այս հոյակապ շէնքին ուր՝ ընդ հզօր հովանեաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան, պիտի աւանդուին իւր ժողովրդեան աղջկանց բարոյական և հոգեկան դաստիարակութիւնն: Յայտնեցէք Ն. Վեհափառութեան թէ մենք գիշեր ցերեկ կ՚օրհնենք Իւր Ջանքերն և կը մաղթենք որ ամենակարողն Աստուած Նորա ձեռաց մէջ աճեցունէ և բարձրացունէ ժողովրդոց մտաւոր և բարոյական զարգացումն, սէրն ու միաբանութիւնն որով թագաւորք մեծ կը հանդիսանան և իշխանութիւնք անսասան:

Տէր Աստուած պահէ պահպանէ ամենասիրեցեալ Վեհապետն մեր՝ Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խան. ամեն:

Ծովային նախարար Հասան փաշայի առաջարկութեամբ, յանձնաժողով մը կարգուած է որ պաշտօն ունի Եւրոպա երթալ Մախսուսէի ընկերութեան համար հարկաւոր եղող շոգենաւները գնելու:

Այս շոգենաւուց գնման ծախքը պիտի վճարուի կամուրջին եկամուտներով:

Րէժիի հրաժարեալ տնօրէն Պ. Օպուանօ յառաջիկայ ամսոյ սկիզբը վերջնապէս կը մեկնի մայրաքաղաքէս:

Սուլթանիէ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտ աշակերտաց բերանացի քննութիւնն երէկ սկսաւ ի ներկայութեան Բ. Դռնէն յատկապէս կարգեալ քննչաց, որք են պետական խորհրդոյ անդամք Իզզէտտին և Նէքբէմ պէյերն և կրթական նախարարութեան կողմէն Սէլիմ էֆէնտի:

Կը լսենք թէ երաժշտապետ Տիգրան էֆէնտի Չուխաճեան Աղեքսանդրիա ուղեւորեր է ի խնդրոյ տեղւոյն երաժշտասէր հասարակութեան:

Օսմանեան թանգարանի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ հանգուցեալ Մուսթաֆա Ֆազըլ փաշայի որդի Իպրահիմ փաշայի կողմէ Վեհ. Սուլթանին մատուցուած 4 սնտուկ հնութիւններն Ն. Կ. Վեհափառութեան հրամանաւ յանձնուած են յիշեալ թանգարանին:

Այդ հնութիւններ կը բաղկանան 543 կտորէ, որոց մէջ կան շատ մը հազուագիւտ նիւթեր: Տնօրէնութիւնն անոնք դասակարգելէ յետոյ անունները ծանուցանէ պիտի լրագրաց միջոցաւ:

Լըվանթ Հէրըլտ լրագրոյ տնօրէն Պ. Էտկար Ուիթէյքըր որ ժամանակէ մ՚ի վեր Լոնտրա կը գտնուէր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ երէկ առաւօտ:

Այս պահուս Վիէննայի մէջ գիտնոց խումբ մը կը պատրաստուի, Փոքր Ասիոյ այլ եւ այլ կողմերն հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար: Ծախքը պիտի հոգացուի Լանքորոնսքի կոմսին կողմէ որ անդամ է Աւստրիոյ գերագոյն Ատենին, իսկ խուզարկութեանց տնօրէնութիւնը պիտի յանձնուի Վիէննայի Գեղարուեստից Ակադեմիոյ անդամներէն Նիէման ուսուցչին: Այս խուզարկութեանց գլխաւոր նպատակն է հնութիւններ փնտռել Տարսոսի կողմերն:

Բարձրաստիճան Թուրք մը որ ընդարձակ այգիներ ունի Էրէն-գիւղի կողմերը, վերջերս որթալուիճէ վարակեալ քանի մ՚որթատունկեր ղրկած էր Մոնբէլիէի երկրագործական վարժարանն, որպէս զի հիւանդութեան տեսակն որոշուի: Արդ, պատասխանն հասաւ շաբթուս, եւ կը հաստատէ թէ այդ որթատունկեր վարակեալ են որթալուիճէ-եւ որ աւելին է, 4 տարիէ ի վեր:

Նախարարաց Խորհուրդն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ զբաղելով որթաճճիի խնդրովն, ընդունեց այն վարկը որ կը խնդրուի աւերիչ ճճիին ջնջման համար:

Լուր եկած լինելով թէ որթալուիճ երեւցած է նաեւ Մալաթի կողմերն, այսօր քննութիւնն մը պիտի կատարուի անդ:

Մայրաքաղաքիս Առողջապահական Խորհուրդն երէկուան Թուրք լրագրաց միջոցաւ հրատարակած էր ոստիկանութեան Նախարարութեան բժշկապետին կողմէ տրուած տեղեկագիր մը որ մայրաքաղաքիս մէջ ժամանակէ մ՚ի վեր երեւցած ըսուած շանց կատաղութեան վրայ խօսելով, հազիւ քանի մը դէպքեր կը յիշէր և կ՚եզրակացնէր ի վերջոյ, թէ այդ կատաղի շուներու շատերը տուներու մէջ պահուածներն են:

Այս աւուր Հաքիքաթ հետեւեալը կը գրէ այս առթիւ:

«Մայրաքաղաքիս մէջ շուներու կատաղութիւնն այն աստիճան սաստկացած է որ անոնց թունաւոր ժանեաց զոհ եղողներու թիւն օրըստօրէ կ՚ստուարանայ և այս մասին արդէն ամեն օր բազմաթիւ նամակներ կը հասնին խմբագրատունս:

«Այդ թշուառ զոհերու թուոյն իսկական քանակութիւնն անհամեմատ մեծ է քան զոր կը տեսնենք ոստիկանութեան բժշկապետին տեղեկագրոյն մէջ, որոյ թուած դէպքերը, կ՚երեւի թէ ոստիկանութեան լսածներն են միայն:

«Վնասաբեր կենդանիներն սպաննել օրինաւոր լինելով, Բերայի և Ղալաթիոյ բնակիչները բաւական շուներ սատկեցուցին բայց անհրաժեշտ է որ կառավարութիւնն եւս պէտք եղած միջոցներն ի գործ դնէ մնացեալներու համար:

«Դարուս յառաջդիմութեան շնորհիւ շատ աննշան խումբ մը կը կազմեն այն տխմար մարդիկ, որք կը յաւակնին թէ մարդկային կեանքը շուներու կեանքէն կարեւոր չէր կրնար լինիլ:

«Ուստի կը կարծենք թէ ոչ ոք շուներու կուսակից լինելու պարծանքը պիտի փնտռէ, երբ միջոցներ ձեռք առնուին այսպիսի սքանչելի մայրաքաղաք մը ազատել շնաստան ([illegible]) լինելէ:»

Խնուսէն Թուրք Մոլլայի և հայ քահանայի, ինչպէս նաև Թուրք և հայ երեւելեաց ստորագրութեամբ Թօբէքի ուղղեալ հեռագիր մը գոհութեամբ կը ծանուցանէ թէ Միրզա, Հասան, Մաղմու, Արիֆ, Տավուտ, Իպրահիմ և Խալիլ անուն աւազակներն որք սարսափ կ՚ազդէին Մանազկերտի, Պուլանըքի և Խլաթի կողմերն, ձերբակալուած են շնորհիւ տեղւոյն կառավարիչ Սալիհ փաշայի:

Միւնոյն գաւառակէն ուրիշ հեռագիր մ՚ալ կը յայտնէ թէ Սալիհ փաշա ուրիշ բազմաթիւ չարագործներ ու մարդասպաններ ձերբակալելով գաւառագլուխը ղրկեր է:

Դժուարաւ պիտի հաւատ ընծայուէր հետեւեալ դէպքին, եթէ անգլօ-ֆրանսական թերթ մ՚Մօնիթէօր, չերաշխաւորէր անոր կէտ առ կէտ ճշդութիւնը:

Պ. Միշէլ Զէլիկս որ կը բնակի Բերա, Բանչելէր փողոց, թիւ 3, այս չորեքշաբթի օր իւր կարասիները կը փոխադրէր ի Մալթեփէ՝ ուր օդափոխութեան կ՚երթար, երբ ճանբան քաղաքապետական պաշտօնեայ մը կեցունելով կարասիները փոխադրող կառքերն, ուզեց տեսնել [illegible] Բէտէլէսին որ, ըստ օրինի, պէտք է պահանջուէր տանտէրէն և ոչ թէ վարձուորէն: Պ. Զէլիկս ի զուր բացատրեց թէ թաղապետութիւնն իրաւունք չունէր իրմէ այդ տեսակ Բէտէլ մը պահանջելու, թէ ինք պարտք չունէր իւր տան տիրոջ, եւայլն. պաշտօնեայն կառքերը, կարասիներն ու Պ. Զէլիկսը տարաւ Բերայի թաղապետական պաշտօնատունն ուր սպասեցին Պլաք պէյի գալստեան: Երբ Ն. Վսեմութիւնը գալով, տեղեկացաւ խնդրոյն, հաստատեց իւր ստորադաս պաշտօնէին պահանջքն և ըսաւ թէ պէտք է Պ. Զէլիկս 25 ղրուշ վճարէ. այս վերջինը կրկնեց իւր բացատրութիւնները, յայնժամ Պլաք պէյ անարգալից խօսքերու հեղեղ մ՚արձակեց Պ. Զէլիկսի երեսին և խօսքով չգոհանալով կռուփի հարուած մ՚իջուց երիտասարդին, գետին փռեց զայն և հրամայեց իւր մարդոց որ դուրս հանեն: Թաղապետական պաշտօնեայք իրենց նախագահին այս հրամանը կատարեցին այն տեսակ փութաջան եռանդով մը զոր եթէ ցոյց տային ուրիշ առիթներու, օրինակի համար փողոցներու մաքրութեան գործին մէջ, աշխարհի ամենամաքուր [illegible] կը դառնար Բերա:

Պլաք պէյի սենեկին մէջ գտնուող [illegible]

Պ. Զէլիկս՝ որ աւստրիական հպատակ է, անմիջապէս իւր դեսպանատունը դիմելով բողոք բարձեր է, յայտնելով թէ ի հարկին մինչեւ կայսեր պիտի հանէ խնդիրը:

Ֆրանսական հիւպատոսարանի պաշտօնեայք նախընթաց օրը, Բերա Նիքօլի գարեջրատան մէջ ձերբակալեցին Ալպէր Փօտուրիս անուն Ֆրանսացի մը՝ երբեմն վաճառական ի Տընքէրք, որ ամբաստանուած է խել մը սնանկութեանց և խարդախական գործերու մէջ յորս մէկ միլիոն ֆրանքի չափ գումար մը [illegible] է:

Փօտոգիւս 24 տարեկան երիտասարդ մ՚է. վեց շաբաթ կայ որ Կ. Պոլիս եկած էր և Տէյիրմէն փողոցը տուն մը կը բնակէր Ժաքէր ծածկանուամբ: Հիւպատոսարանը զայն Ֆրանսա ղրկեց ընդ հսկողութեամբ:

Ոստիկանութիւնն որոշած է Կ. Պոլսէն արտաքսել այն բազմաթիւ չարագործներն որք գտնուած են կեդրոնական բանտին մէջ: Ասոնցմէ 18ը Տրապիզոն ղրկուեցան երկու օր առաջ և մնացեալք եւս այլ և այլ գաւառներ պիտի ղրկուին, ընդ հսկողութեամբ ոստիկանութեան:

Հալէպէն հետեւեալը կը գրեն առ Մօնիթէօր:

«Ռամազան ամսոյն մէջ Մուսթաֆա անուն ծերունի մը մեռաւ որ շատ խեղճ կերպով կ՚ապրէր և ողորմութեան մէջ կ՚երեւէր արտաքուստ. իսկ մահէն յետոյ, մեծ զարմանօք իմացուեցաւ որ այդ մարդը [illegible] հարստութիւն մը կը թողուր, որուն կէսը ոսկի դրամ և կէսը 20 ղրուշնոց մէճիտիէ: Բաց ի այս ահագին հարստութենէն, հանգուցեալն ունէր նաեւ բազմաթիւ կալուածներ և գոհարեղէններ ու արժէքաւոր անթիւ նիւթեր:

Այս նոր Կրէզոսը կը թողու երեք մանչ և երկու աղջիկ զաւակ որք տէր կը լինին արքայավայել ժառանգութեան»:

Այս տեղեկութիւնք չափազանցեալ կը թուին մեզ:

Երէկ Ռուսճուգէն բազմաթիւ Իսլամ գաղթականներ եկան մայրաքաղաքս և Գարասու գաւառը ղրկուեցան հոն հաստատուելու համար:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

[illegible]

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Լոնտրա, 23 յուլիս

Բեդրոսպուրկէն կը գրեն Մօրնինկ Բօսթի. «Ռուսիա տրամադիր է հաւանիլ աֆղանեան խնդրոյ նախնական կարգադրութեան մը, յետաձգելով երկրորդական վէճն ի մասին Զիւլֆիքարի շրջակայ հողին: Ռուս կառավարութիւնը կը ժխտէ զՀէրատ գրաւելու դիտաւորութիւն ունենալն:»

ՄԱՀ ԿՐԱՆԹ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ

Նիւ-Եորք, 23 յուլիս

Միացեալ Նահանգաց նախկին նախագահ զօրավար Կրանթ մեռաւ այսօր:

Աթէնք, 23 յուլիս

Օլկա թագուհին ի մտոյ Բեդրոսպուրկ պիտի երթայ Օտեսայի ճանբով:

Երեսփոխանաց ժողովը քուէարկեց օրինաց ծրագիրն որ ի բացակայութեան թագաւորին խնամակալութիւնը կը յանձնէ նախարարապետ Պ. Տէլիեանիի:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՆՔԱ

Լոնտրա, 23 յուլիս

Անգլիոյ Դանքային շաբաթական հաշուեկշիռ՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—յաւելում—անգլ. ոսկի	616,000
Պագնօթք ի պահեստի—յաւելում—անգլ. ոսկի	215,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի	34,000
Պահեստիդրամոյ համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	44 7/8 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԴՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	111
3 »	»	(վճարելի)	110 3/8
3 »	Բարիզ »	(պանքայի)	22 75
3 »	»	(վճարելի)	22 82 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց.	(Միաց. D. Սէրի	18 1
Զօրային գոցուելէն վերջը	»	17 37
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	17 32 1/2
Բարձրագոյն գին	»	17 32 1/2
Նուազագոյն »	»	17 30 1/2
Կէս օրին	»	17 30 1/2
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Դ. Կ. Ա. Ռ.	31 26
» 1860) » 1863) » 1872)	B.	[illegible]8
» 1865) 1869) 1873)	C.	17 31 1/2

ՈՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուելուն	73 10
Այս առաւօտ բացուելուն	72 25
Կէս օրին	72 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Դ.	Կ.	Անգլ.	Լր.	3 18
Կրէտի Ժէնէրալ	»	»	Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գոնս.	»	»	»	»	4 30
Ցօս. Շոմէ է Ֆայէօր	»	»	»	»	3 30
Թրամուէյ	»	»	»	»	295
Թունէլի երկաթուղի				Ֆր.	42 25
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ				»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոմի				»	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴՈՐՍԱ

Լոնտոն, 23 Յուլիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ				99 11/16
Օսմ.	»	Սէրի Դ.	բացուելուն	16 5/16
»	»	»	գոցուելուն	16 1/4
»	»	»	Ա.	31 1/2
»	»	»	Բ.	18 1/4
»	»	»	Գ.	16 3/8
Օսմանեան 1871				68 1/2
Փոխառութիւն 1877				82 1/2
Պանք Օսմանեան			կուպոն կտրած	11
Ռուսական փոխառ. 1873				92 5/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)				65 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)				86 7/8
Տայրա Սանիէ				62 7/8
Տոմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)				84 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4%				— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ				— —

Վիէննա, 23 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 25
Օսմանեան երկաթուղի	20 50

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ՐԱՖՖԻ

ԽԱՄՍԱՅԻ ՄԵԼԻՔՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1600-1827

ԺԴ.

Մէլիք-Բէգլար Բ. սիրոյ զոհ մ՚եղաւ. Նմա յաջորդեց եղբայրն Աբով Գ.: Այդ Աբովն ևս իւր նախնի միւս Աբովներու նման յայտնի եղաւ որպէս մի քաջ պատերազմող: Ինչպէս պիտի տեսնենք, նորա կառավարութեան օրերը կատարուեցան Ղարաբաղի բախտաւոր և ամենադժբաղդ անցքերն:

Եւ սակայն որքան ալ նոր մէլիքները քաջ և արի լինէին, բայց այնու հանդերձ դիւրագրգիռ, տաքարիւն երիտասարդներ էին. գաւաճանութեանց զոհ եղած էին, անհետացած էին մի առ մի բոլոր նշանաւոր և փորձ մէլիքներն, ինչպէս էին Գիւլիստանի Մէլիք-Իւսուբը, Նորա որդին Մէլիք-Բէգլարը, Տիզակի Մ՚էլիք-Եսային:

Երիտասարդ և անփորձ էին այս նոր մէլիքներն, բայց և այնպէս աշուդողի մէջ էին Իպրահիմ խան և իւր անօրէն հայ դաշնակիցները։ Դոցա մէջէն ամենէն աւելի Իպրահիմի և իւր ընկերակցաց սարսափ ազդողն էր Ջրաբերդի Մէլիք-Իսրայէլեան Մէլիք-Մէջլումն։ Այդ երիտասարդը նման իւր հօր Մէլիք-Աթամի, էր ամենակատաղի թշնամի Շուշի բերդի օտարազգի բռնակալներուն։ Իպրահիմ մի ցանկութիւն և եթ ունէր, անհետ ընել այդ առիւծ մէլիքն․ սակայն գիտէր թէ իւր սուրն անզօր էր նորա դէմ։ Արժանի որդի իւր հօր, Իպրահիմ խան մտածեց կրկնել այն դաւաճանութիւնն որով Փանահ՝ իւր հայրը՝ կարող եղած էր սպանել Խաչէնի Հասան-Ջալալեան Մէլիք-Ալլահվէրտին և նորա տեղ ընտրելով մի դաւաճան հայ, զնա իւր հաւատարիմ արբանեակն ըրած էր։ Իպրահիմ խան կը խորհէր գտնել մի հայ, սպանել տալ անոր ձեռքով Ջրաբերդի մէլիքն, այդ հայը կարգել նորա յաջորդ և այսպէս ունենալ հաւատարիմ աջակից մը ևս։ Ամենուրեք, ամեն ժամանակ ով որ ուզէ կարող է իւր ձեռաց ներքեւ գտնել մի դաւաճան հայ։ Իպրահիմ խան իւր աչքերն յառեց մի Միսայէլ-Բէկի վրայ։ Միսայէլ-բէկ ի հօրէ կը ծառայէր Ջրաբերդի մէլիքներուն, հետեւաբար գրաւած էր նոցա կատարեալ վստահութիւնը։ Միսայէլ-բէկ ներկայացաւ Իպրահիմ խանի, նորա յատուկ հրաւիրանօքն։ Խանը յայտնեց նմա որ եթէ կարենայ ո՛ և է կերպով ոչնչացնել Ջրաբերդի Մէլիք-Մէջլումը, կը խոստանայ զինքը Ջրաբերդի մէլիք ընտրելու համար ամեն ջանք ընել։ Միսայէլ-բէկի փառասիրութիւնը գրգռուած էր։ Խոստացաւ Իպրահիմի Մէլիք-Մէջլումի մահը։

Իւր հետ առնելով իւր փեսայ Ցակոբ խղճաշին որ արժանացած էր աւաղակ մակդիրին, Միսայէլ բէկ հիւր կը գնայ Մէլիք-Մէջլումի մօտ։ Մէլիքն ի հարկէ չէր կարող ո և է կասկած ունենալ իւր հիւրերու վրայ․ մին իւր գիւղերու կառավարիչն էր, միւսը նորա փեսայն։ Ընթրիքէ վերջ հիւրերն առանձնացած էին իրենց պատրաստուած սենեակն քնանալու համար․ անոնց ճրագը վառ մնաց երկար ատեն։

—Հիմա՞ հարկաւոր է ճրագը մարել, ըսաւ Միսայէլ բէկը։

—Այո՛, ժամանակն է, կը պատասխանէ նորա փեսայն։

Այս խօսակցութիւնն ինքնին վտանգաւոր չէր, սակայն բարեբաղդաբար մէլիքի ծառաներէն մին բաւականէն աւելի կասկածոտ էր․ այդ ինքնին անմեղ խօսակցութիւնը նորա կասկածը զարթոյց և նա սկսաւ ծածկաբար լրտեսել անոնց խօսակցութեան շարունակութիւնն յորմէ վերահասու եղաւ այն սոսկալի դիտաւորութեանց զորս ի գործ դնելու համար եկած էին հիւրերը։ Արթուն ծառան գնաց ամէն ինչ հաղորդեց մէլիքի կնոջը․ կինը հրամայեց ծառաներուն գաղտնի հրաւիրել իւր ամուսնի բնակարանի մօտ և սպասել հետեւանքին։ Եւ իրաւ, գիշերը բաւական յառաջացած էր, ծառաները նկատեցին որ հիւրերը մօտեցան մէլիքի բնակարանին և կը փորձէին ներս մտնել․ անմիջապէս կալանաւորեցին երկուքն ալ։

Յաջորդ օրը Մէլիք-Մէջլում քննեց միառմի այն պատճառներն յորոց դրդեալ իւր հիւրերն եկած էին զինքն սպանելու։ Ըստ հարցաքննութեանց հրամայեց հրացանի բռնել աներն և փեսայն։ Այսքանով չհանգչաւ տեղւոյն մէլիքն․ հրամայեց նաեւ անոնց ընտանիքն ամբողջապէս սրէ անցնել, բայց Միսայէլի փոքր եղբայրը Ռուստամ բէկ յաջողեցաւ առնել զանոնք և փախչիլ Շուշի բերդը Իպրահիմ խանի մօտ։

Արդարեւ Իպրահիմ խան չյաջողեցաւ սպանել տալ Մէլիք-Մէջլում և ստեղծել Ջրաբերդի մէջ մի նոր մէլիքութիւն իւր հովանաւորութեան ներքեւ, բայց և այնպէս ուրիշ կերպով հասաւ իւր նպատակին։ Ինչպէս պիտի տեսնենք այս պատմութեան շարունակութեան մէջ, Միսայէլի կրտսեր եղբայր Ռուստամ բէկը ապաստան գտնելով Իպրահիմ խանի մօտ գործիք դարձաւ նորա ձեռքերուն մէջ։ Ռուստամ բէկ փեսայ էր մի նշանաւոր հայու, Ապրես աղայի։ Այդ Ապրես աղան ամուսնացած էր Երիցմանկանց վանքի Ներսէս կաթողիկոսի քրոջ հետ։ Այդ ամուսնութենէ ծնած էր մի որդի Իսրայէլ անուն և մի աղջիկ Վարդ-Խաթուն։ Իսրայէլը Երիցմանկանց վանքի կաթողիկոս դարձաւ, իսկ Վարդ-Խաթունը ամուսնացաւ Ռուստամ բէկի հետ։

Ռուստամ բէկ միանալով իւր աներոջ հետ կազմեց մի զօրեղ կուսակցութիւն ոչ միայն Մէլիք-Մէջլումի դէմ, այլ և բոլոր այն մէլիքներու դէմ որք կը պաշտպանէին ազգային դատը ընդդէմ օտարամուտ Պարսիկին։

Այսպէս Ղարաբաղի մէլիքները բաժնուած էին երկու կուսակցութեան, Մէլիք-Շահնազարեաններու կուսակցութիւնը որոյ զօրաւոր աջակից էր Իպրահիմ խանն և որուն հետ էր մի կաթողիկոս, Երիցմանկանց վանքի կաթողիկոսն։ Միւս կուսակցութիւնն էր Մէլիք Մէջլումի և Մէլիք-Բէգլարեաններու կուսակցութիւնը որոնց հետ էր Գանձասարի վանքի կաթողիկոսը և ոյք կը կազմէին բուն հայկական կուսակցութիւնը։

Պէտք է ծանօթացնենք համառօտաբար այդ երկու հակաթոռ կաթողիկոսութիւններն ոյք այնքան վճռական ազդեցութիւն ունեցան Ղարաբաղի բաղդին վրայ։

ՀԱՅՔ Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Դ.

(Տե՛ս Թիւ 454)

Քանի մը րոպէի մէջ սրահի յատակին վրայ փռեցին երկայն ու նեղ գորգեր վերիցինէն ծածկուած Քաշմիրի սփռոցներով որք զարդարուած էին բուն պարսկական ճաշակի ճռաւկերտ նկարներով։ Հարսնեւորք ծալապատիկ նստան ձախ համաչափ սեղաններու շուրջն։ Ամենէն պատուաւոր տեղն տուին Հայր Առաքելեանի, իսկ նորա աջ եւ ձախ կողմերը մեզ զետեղեցին։ Մեր դէմուդէմը նստաւ փեսան շրջապատուած բազմաթիւ մարդերով որք առանց աստիճանի համեմատութեան անխտիր նստած էին։ Հայրն ու մայրը սեղանին չը նստան եւ ամբողջ ժամանակ ոտքի վրայ կեցած կը դիտէին, որպէս զի հիւրերու բաժինները դատարկ չը լինին եւ ամեն պակասութիւնները լրացնելու հոգ տանին։

Իւրաքանչիւր հարսնեւորի առաջ կար մի ափսէ– մի ջուրով լի աման, հաց, գինի եւ մածուն, այս ամենի վրայ աւելցնելով եւ հոտաւէտ կանաչեղէններ զորս հայք եւ վրացիք սովոր են գործածել մով կերակուրներու մէջ։ Մեր առաջ դրուած էին քանի մը ափսէներ փոփոխելու եւ պատառաքաղ, և դգալ դանակ դնելու համար, զոր սովորաբար արեւելքի մէջ ամեն ոք կը գործածէ։ Ամեն բանէ առաջ սպասաւորք աճագին սկուտեղներով բերին ոգելից ըմպելիներ երազմաթիւ քաքարներ ու քաղցրաւենիներ զորս չէշէ կը կոչեն ընդհանուր անուամբ։ Բոլոր այս ախորժակ գրգռող ուտելիքներն ու ըմպելիքներն աւելի յարմարաւոր էին ճաշի վերջին, այն սեխերու և միրգերու փոխարէն որով պատուեցին մեզ։

Հայերու ամենասիրելի քաղցրաւենիներէն մին ալ գազալէն է կամ մանանա, որով կերակրեցան հրեայք անապատին մէջ չորս տարի կեցած ժամանակ։

Գազալէն շատ քաղցր համ ունի և կը կազմէ կենդանաբար արտադրութիւնը ճճիի մը որ Հայաստանի մէջ և Սպահանի շրջակայքը բուսնող տեսակ մը թուփերու վրայ կը գտնուի և նոցա հիւթը ծծելով կ'սնանի։ Այս ճճին թուփերու տերեւներուն վրայ առանձին հիւթ կ'արտաթորէ, զոր բնակիչք սովորաբար կը ժողվեն առաւօտեան դէմ․ Թուփերու տակ գետնի վրայ յարդի փսիաթներ կը փռեն եւ տերեւները շարժելով հիւթը փսիաթներու վրայ կը թափի։ Երբեմն այդ կենդանաբար արտադրութիւնը տերեւներու հետ կը տարուի քամիներէն մինչեւ 100-150 մղոն հեռի տեղեր, ուր խառնուելով աւազանի և տերեւներու, ուտելու համար անգործածելի կը դառնայ։ Այս մանանան գնելով քաղցրաւենի շինողները հետեւեալ կերպով կը պատրաստեն․ նախ թեթեւ կրակով մ՚ կը տաքցնեն, որպէսզի աւելորդ նիւթերը ճանճերու հետ բաժնուին եւ ապա չափաղանց քաղցրութիւնը մեղմելու համար, որոշեալ չափով ցորենի ալիւր կը խառնեն անոր։ Իսկ եթէ այս խմորի հետ չոր նուշ խառնենք, կ'ըստացուի սքանչելի քաղցրաւենի մը, որ իւր համով նուշէ քաքարի կը նմանի։ Հայկական այս մանանան կը պարունակէ յոյժ սննդարար նիւթեր, այնպէս որ չքաւոր մարդիկ հրէից նման կրնան կշտանալ անով եթէ դիւրամատչելի գին ունենայ։ Այս նախնական հիւրասիրութենէ յետոյ տրուեցաւ հաւի արգանակ բրինձով, տապակած հաւեր, ոչխարի սպիտակ և գէր գիստեր եւ վերջապէս սոցանէ ետքը բերուեցաւ աճագին քանակութեամբ փիլաւ։ Կերակուրի երկրորդ և երրորդ տեսակները առաջինէն անով կը զանազանուէին միայն, որ առաջին անգամ փիլաւը տապակած միսով էր, երկրորդ անգամ ռոպախաւն, իսկ երրորդ անգամ հաւով կամ այլ թռչուններով էր։ Սպասաւորք, որք կը մատուցանէին այս ընտիր խորտիկներն, նախ քաղաքավարութեամբ կը հանէին հողաթափներնին և այնպէս կը կոխէին սփռոցների վրայ։ Այս ամենէն ետքը ձեռք լուալու անօթներ տրուեցան և բոլորեքեանք գոհութեամբ զուարթ դէմքով ելան սեղանէն։ Անօթներն և բաժակներն սկսան հաւաքել, իսկ հիւրերը ժողովեցան աճագին դեղձերով, խաղողով եւ կտրատուած ձմերուկներով լի ափսէներու շուրջը։

Հազիւ թէ երեւցան կանայք, որ առանձին կը ճաշէին, գաւիթի մէջ հրախաղութիւն սկսաւ․ հրային փամփուշտներն եւ վենետիկեան ճրագներն անձրեւի կաթյոտ եւ վարդագոյն տարափ մը կը ներկայացնէին Ջուղայի փայլուն երկնքի տակ։ Մանուկներն ալ մեծերու օրինակներէն քաջալերուելով նոյնն սկսան ընել․ այս ընդհանուր զուարճութեան հետեւանք այն կրնար լինել, որ տուներն եւ նոյն իսկ ամբողջ քաղաքը պիտի այրուէին եթէ չունենային հողէ պատեր եւ հողէ տանիքներ։

Յանկարծ սոսկալի աղաղակներ հնչեցին թաղերի մէջէն։ Քանի մը րոպէէն իմացուեցաւ որ, հրային փամփուշտ մը պատը ծակելով ինկած է սենեակի մէջ տեղ եւ այրած է քանի մը կանանց զգեստներ, սակայն վրայ հասնելով խելքն յաջողեցան մարել առանց մեծ վնաս մը պատճառելու։ Այս դէպքը քիչ մը մեղմեց ընդհանուր ուրախութիւնն եւ հրաւիրեալք լուսավառութիւնը մէկիկ ի թողլով սկսան նուագածութեան ունկն դնել։

Աստ հարկ կը համարիմ յայտնել, թէ Ջուղայի Հայք խնջոյքի և զուարճութեան կողմէ ամենեւին ետ չեն մնար Եւրոպացիներէն։

Նուագածու մը ծալապատիկ նստած մետաղական լարերով պատած արկղաձեւ գործիքի մը վրայ փոքրիկ մուրճերով կը զարնէր։ Այս արուեստագէտի խաղերը նշանաւոր էին իրենց կենդանութեամբ և աշխուժութեամբ, սակայն ինձ կը թուէր, որ զուրկ էին նուրբ ձայներէ և ներդաշնակութենէ․ միայն վարժուած ականջը կարող է գնահատել այս կախարդական նուագարանի արժէքն․ իսկ ես, դժբաղդաբար, պարտիմ խոստովանիլ թէ ոչինչ կը հասկնայի անկէ։ Արդէն կէս գիշեր էր, այնուամենայնիւ ինչպէս ըսին ինձ, նուագայարդարը տակաւին իւր երգերու յառաջաբանն էր որ կ'երգէր, իսկ ընտիր երգերը տակաւին մնացած էին։ Մի խօսքով շատ երկար եւ տաղտկալի կ'երեւէին մեզ այս երգեր, մինչդեռ միւս հարսնեւորք ամենայն ախորժանօք կը լսէին։ Վերջապէս կը մօտենար այն ժամանակն յորում պիտի երթային հարսի ետեւէն պայն եկեղեցի տանելու համար։

Առաւօտեան ժամ 6 ին զանգակները բարձր ձայնն աւետեց մեզ պսակի արարողութեան սկսիլն։ Արշալոյսի ծագումէն ի վեր հարս ու փեսայ եկեղեցիի մէջ էին և կը լսէին նախնական երկար ժամերգութիւնը։ Կանանց մէջ ծալապատիկ նստած էր հարսն պայծառ-կարմրագոյն քօղով մը ծածկած գլուխն ի վայր․ այս ամենաանհրաժեշտ պաճուճանքէն զատ իւր արդուզարդին մէջ աններելի նորաձեւութիւն մը մտուցուած էր․ իւր ազգային կանաչ դիպակէ ոսկեհուռ հագուստներու փոխարէն կը կրէր եւրոպական նորաձեւ զգեստներ զոր ֆռանկի մօտա կը կոչեն աստ։

Եկեղեցիի դասին մէջ բարեկամներէ շրջապատեալ կեցած էր փեսան նոյնպէս եւրոպական զգեստով, զոր դիտմամբ այս նպատակաւ Պաղտատէն բերել տուած էին․ փեսայի կուրծքի վրայ կը փայլէր Նուիրական կարմիր ժապաւէնը։

Հայր Առաքելեան սեղանէն վար իջնելով երկայն քարոզ մը արտասանեց և հարսին նշան ըրաւ որ իրեն մօտենայ։ Այս արարողութեան միջոցին ծաղկահաս աղջկան մայրն ամենանշանաւոր դերը կը կատարէր․ կ'օգնէր աղջկան որպէսզի տեղէն ելնէ և ձեռքէն բռնելով սեղանին քով կը տանէր։ Նորահարսը կը տարուբերուէր և գոգցես չէր զգար թէ ինչ կ'ընեն իրեն հետ։ Փեսային ալ իւր հայրը կ'առաջնորդէր․ ի վերջոյ սեղանի մէջ տեղ հարսն ու փեսան իրարու մօտ տարին և քով քովի կանգնեցուցին։

Քահանան դէմ դէմ կեցուց զայնս, այնպէս որ նոցա ճակատները կը հպէին իրար․ երկուքի գլուխներու վրայ խաչ մը դրաւ և երգեցիկ խումբի և ամբողջ հանդիսականաց ընկերութեամբ սկսաւ երգել հարսանեկան օրհներգը։ Ապա բերուեցաւ ափսէով բաժակ մը գինի և տակաւին երկու խաչեր։ Փեսան քիչ մը գինի խմելէ ետք հարսի մօրը տուաւ, որ կերպով մը մօտեցուց հարսին՝ քօղի բազմաթիւ ծալքերով ծածկուած շրթունքներուն․ յետ այնորիկ բաժակը տուեցին դպրի մը, որ մեծ գոհութեամբ քամեց մնացեալ գինին։ Երգը նորէն սկսաւ և հանդիսականք իրենց ուրախ բացագանչութիւններով թնդացուցին եկեղեցիի կամարները։ Պսակադրութեան արարողութիւնը վերջանալու մօտ էր։ Քահանայն վերցուց ժապաւէնն հետ կարած խաչերն և փեսայի վերարկուի օձիքն անցուց։ Նորապսակ այրն զարդարուած այս սրբազան նշաններով հանդիսաւոր կերպիւ դուրս ելաւ եկեղեցիէն և սկսաւ ընդունիլ անդ ժողված Ջուղայեցոց շնորհաւորութիւնները։ Իսկ Նորահարսն եկեղեցիէն ուղղակի փեսայի տունը տարուեցաւ, ուր ամբողջ օրը կը շարունակուէին զուարճութիւնք և խրախճանք։ Երեկոյեան անդ պիտի գայ հայր Առաքելեան և բաւական երկար արարողութիւն մը պիտի կատարէ, և յետոյ պիտի վերցնէ այն խաչերը զորս եկեղեցիի մէջ յանձնեց նորապսակներուն։ Այդ վայրկենէն սկսեալ հարս ու փեսայ ամբողջ երեք չորս օրեր չպիտի տեսնուին ոչ բարեկամներու հետ, այլ պարտաւոր են հանդուրժել այն անվերջ տօնախմբութիւններէ ետքն յորս բնաւ չէին կրնար հեռանալ հարսնեւորներէն։ Այս երեք չորս օրերը լրանալէ վերջ հարսանիքի առթիւ հրաւիրեալները նորէն կը ժողվուին փեսայի տունն ներկայ գտնուելու վերջին անգամուան արարողութեան որ ամենուն համար յոյժ հետաքրքրական և սիրելի է։ Քահանան կը հրաւիրուի որպէս զի օրհնէ սենեակի մէջտեղ աճագին սնտուկը։ Ապա ի մեծ բերկրութիւն հանդիսականաց կը բանան սնտուկ և կը հանեն անկէ հարսին ճերմակեղէններն ու հանդերձները, նոյնպէս և բոլոր ազգականներու համար նշանակուած նուէրներն։ Առ հասարակ թանկագին բան մը չեն այդ իրերն, սակայն այնքան օգտաւէտ կը համարուին սոցա որ մեծ գոհունակութեամբ կ'ընդունին զայս։

Հարսանիքէն քանի մ'օր վերջ, Լուս. եպիսկոպոսն իւր քահանաներէն միոյն միջոցաւ նուէր մը ուղարկած էր մեզ եւ հրաւիրած էր ներկայ գտնուելու միւնոյն իրիկուան ընթրիքին զոր պատրաստած էր իւր այգիին մէջ Զէյնտէ-Ռուտի ափերուն վրայ։ Եպիսկոպոսի նուէրը բաղկացած էր ընդ ամենն վեց աճագին դեղձերէ, որք կը լնուէին մեծ կողով մը։

Եւրոպական այգիներու ամենընտիր եւ հոտաւէտ պտուղներն երբեք չեն կրնար համեմատուիլ Սպահանի դեղձերուն հետ, որք նշանաւոր են իրենց հաստ եւ հիւթաւէտ միսով, նուրբ կաշիով եւ ախորժելի մշկայոյր համով։ Արեգակի մարը մտնելէն երեք ժամ առաջ մենք արդէն եպիսկոպոսի այգին շրջապատող հողէ պատնէշի ետին կը գտնուէինք․ շուտով անդ հասաւ եւ եպիսկոպոսն հեծած սեւ ու հոյակապ ձիու մը վրայ․ քառասմբակ կը հետեւէին նմա իւր քահանաները, ճիշդ այնպէս որպէս երբեմն բարձրաստիճան հոգեւորականք կը ճանապարհորդէին Ֆրանսայի մէջ։

Մուտքի դռնէն քիչ հեռի կայ փոքրիկ հրապարակ մի ծածկուած դալարաւէտ վարագոյրով․ նորա հովանիին ներքեւ կառուցուած է ջրի աւազան մը լի Զէյնտէ Ռուտի ջուրով։ Չորս ընտիր եւ եզներ կը դարձնեն անդ ջրհան մեքենայի անիւն։ Այդ եզներ այնքան գէր միս ունէին կ'երեւէին, որ պիփթէք ուտելու ախորժակս բոլորովին գրգռած էր։ Հովիւն, որ կը գովէր ինձ իւր խնամած անասուններու անվեհերութիւնն եւ հլութիւնն եւ որ թոյլ կուտար ինձ փայփայել նոցա փայլուն մորթն, բնաւ չէր գուշակեր այն բնազդային չարանենգ գաղափարներն որք կ'անցնէին մտքէս։ Արդէն կէս տարիէ ի վեր եւ ոչ իսկ պիփթէքի երես տեսած էի։

Գլուխս լի խորհրդածութիւններով, մինչեւ այգւոյն խորերը հասած էի անզգալաբար։ Հողը յոյժ պտղաբեր կ'երեւէր, անդ կը բարձրանային չոճիի և սօսիի ծառերն և իրենց հովանիներով կը ծածկէին թթենիները, դեղձիները և նռենիներն, ոլորց ճիւղերը ծանրաբեռնուած անթիւ պտուղներով մինչեւ գետին կը հակին և կը ծածկեն խոտերն ու բանջարները։ Միլտոն աչք ունենալու և տեսնելու էր Ջուղայի այս եդեմն իւր Դրախտ Կորուսեալն աւելի կենդանի կերպիւ նկարագրելու համար։ Մտանք զբօսարանն որ մեծ ծառուղիին մուտքին առջեւ շինուած էր։ Այս բարձրադիր կէտէն մեր հայեացքը կը տեսնէր ամեն կողմ հեռուն, շատ հեռուն․ կը բաւէր միայն մեր շուրջը դառնալ և ահա մեր առջեւ կը ներկայանային զանազան տեսարաններ որպէս հսկայական համայնապատկեր մը․ հարաւ արեւելեան դիէն կը տեսնուէր պարսկական Նախկին մայրաքաղաքը․ արեւմուտքէն կ'երեւէր գետն որ կ'ընթանայ կամուրջներու բազմաթիւ կամարներու տակէն։ Վարն, ստոտ անդ կը տեսնուէր թէքքէի մը կոնաձեւ տանիքն և մինարէն, որ կը բարձրանայ հին Ճէյ քաղաքի թաղերէն միոյն մէջ․ հարաւային կողմէն մեր առջեւ փռուած կ'երեւէր Ջուղա իւր դարաստաններով, գմբեթներով և այգիներով․ և վերջապէս արեւելեան և հիւսիս արեւելեան կողմէ կը տարածուէր Քոլդուենի արգասաբեր հովիտը կանաչ կէտի մը նման։ Տակաւին մութը կոխած չէր, երբ միւս հրաւիրեալք եւս եկան։ Սոցա բոլորը Ջուղայի ամենաերեւելի մարդիկն և եպիսկոպոսի խորհրդատուներն ու պաշտպաններն էին։ Ամենքն անշուշտ ուսումնական անձինք էին և հաճելի խօսակցութիւն մը կ'ընէին․ սակայն իրենց հովուի ներկայութենէն կ'ակնածէին յոյժ։

Ընթրիքէն առաջ թէյ տրուեցաւ, ապա ամենքը ճաշի նստան։ Հիւրերն, որոց առջեւ դրուած էին պատառաքաղ, դանակ և դգալ, տեսակ մի անվստահութեամբ կը դիտէին այս գործիներ և զայնս վերցնելու ժամանակ այնպէս խռովէր նոցա դէմքն, որ սկսայ կարեկցիլ և կը խորհէի թէ ինչո՞ւ չհրաժարեցայ յիմար նախապաշարումէ մը և մանաւանդ չուզեցի խրել մեզ տրուած կերակուրներու մէջ, ու անհնարելի և անտանելի կացութեան մը դատապարտեցի այս մարդիկն որք պարտաւոր էին միասին ընթրել մեզ հետ։ Գ. Տ.

ՑԱՆԿ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ ԵՒ ՆՈՒԻՐԵԱԼ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ

ՆՈՐԱՇԷՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՊՕՂՈՍ Ս. ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1885 Յունվար 1, յԱղէքսանդրիա

55 եկեղեցական և գրչագրեալ այլ և այլ գրեանք, —յիշատակեալ՝ յԱռաքելական Աթոռոյ Սրբոց Յակովբեանց Ս. Երուսաղէմի։

12 ոսկեզօծ ընտիր ծաղիկներ և 12 ոսկեզօծեալ ընտիր ծաղկանոց իրենց պահարան սնտուկով, —յիշատակեալ՝ Վսեմ. Թադէոս փաշա Յակոբեանէ։

19 մեծ կանթեղ մշտավառ ճերմակ մետաղէ, իրենց պահարան սնտուկներով, եւ սոցա համար 12 նոր պիլլօր կանթեղներով, —արձանագրեալ՝ ի վայելումն Պօղոս եւ Պետրոս Ս. եկեղեցւոյն Նուիրէ կանթեղս Թադէոս փաշա Յակոբեան ի յիշատակ հոգւոյ Դարուհի վաղամեռիկ օրիորդին իւրոյ։

1 պատկեր Ս. Աստուածածնի՝ աւագ սեղանին, 2 պատկեր Պօղոս և Պետրոս Ս. Առաքելոց, 1 պատկեր Մկրտութեան եւ 1 պատկեր Խաչելութեան, վերջին չորսը միեւնոյն չափով, — արձանագրեալ․ Նուիրէ պատկերս Երանուհի Տիկին Թադէոս փաշա Յակոբեան՝ ի յիշատակ հոգւոյ Դարուհի վաղամեռիկ օրիորդին իւրոյ։

2 զոյգ վարագոյր կարմիր մետաքսեայ սըրմա ասեղնով, 2 զոյգ կալիչ կարմիր մետաքսեայ նոյն վարագոյրներուն, —յիշատակեալ․ Տիկին Երանուհի Վսեմ. Թադէոս փաշա Յակոբեան։

997 տրամ 1 ճաճանչաւոր խաչ պատուանդանով արծաթեայ, որ կը պարունակէ կենաց փայտի մասունք, — արձանագրեալ․ Ցոլեստ յաւիտենական սիրոյ նուիրէ Ս. խաչս Լեւոն պէյ՝ որդի Վսեմ. Թադէոս փաշայի Յակոբեան առ յաւէրժայիշատակ Դարուհի քոյրն իւր սիրասուն ի յիշատակ Պօղոս եւ Պետրոս սուրբ եկեղեցւոյ, Աղէքսանդրիա 1884։

1 սաղաւարտ մու խատիֆէէ ոսկեթել բանուած, գագաթը ոսկեզօծ արծաթ խաչ, 1 վակաս մու խատիֆէէ ոսկեթել բանուած, 1 շուրջառ կանաչ ատոֆա ոսկեթել արծաթ ոսկեզօծեալ կոճակով, 1 փորուրար կանաչ ատոֆա ոսկեթել, 1 զոյգ բազպան կանաչ ատոֆա ոսկեթել, 1 գօտի՝ ոսկեզօծեալ արծաթ կամարով, 1 չափիկ ժամարարի բանուած թիւլ, 1 զոյգ հողաթափ դեղին ատոֆայէ, — արձանագրեալ․ Յիշատակ է շուրջառս Լեւոնի որդւոյ Թադէոս փաշայի Յակոբեան Ս. Պօղոս և Պետրոս եկեղեցւոյն Աղէքսանդրիոյ, 1884։

1 սաղաւարտ դեղին ատոֆա ոսկեթել բանուած, գագաթը ոսկեզօծ արծաթ խաչ, 1 վակաս դեղին ատոֆա ոսկեթել բանուած, 1 շուրջառ ճերմակ ատոֆա ոսկեթել, արծաթ ոսկեզօծեալ կոճակով, 1 փորուրար ճերմակ ատոֆա ոսկեթել, 1 չափիկ ժամարարի ճերմակ խասա, 1 զոյգ հողաթափ դեղին շալագէ, — արձանագրեալ․ Յիշեա՛, Տէր, զհոգի Օր․ Դարուհի՝ զաւկին Թադէոս փաշայի․ յիշատակ է շուրջառս Ս. Պօղոս եւ Պետրոս եկեղեցւոյն Աղէքսանդրիոյ, 1884։

3 մեծ ջահեր պիլլօր եւ պղնձէ 36 ական աշտանակներով, 3 մոխրագոյն սաթենէ ծածկոց նոյն ջահերուն համար, 3 երկաթեայ շղթաներ, որոցմէ ջահերը կախուած են․ —յիշատակեալ․ Մեծապատիւ Պօղոս էֆէնտի Աշըգեանէ։

1 Մկրտութեան աւազան մարմարեայ, սարկաւագատան մէջ զետեղեալ, — արձանագրեալ․ Շինեցաւ Ս. աւազանս նորաշէն եկեղեցւոյ Պօղոսի և Պետրոսի Առաքելոցն յԱղէքսանդրիա՝ ծախիւք Մեծարգոյ Կարապետ էֆէնտիի Յակոբեան, ի յիշատակ հոգւոյ ծնողաց իւրոց․ 1884։

875 տրամ 2 սկիհ արծաթեայ ոսկեզօծեալ, 512 տրամ 2 արծաթապատ Աւետարան Աւոնի, —յիշատակեալ․ Մին՝ հանգուցեալ Կարապետ Աղա Գալստեանի հոգւոյն, և միւսն՝ իւր Սրուս տիկնոջէն․ 1884։

1 Խաչկալ աւագ խորանի, 2 Խաչկալք փոքր խորանաց, —յիշատակեալ․ Վսեմ. Աբրահամ պէյ Բարթողեանէ։

4 մեծ աշտանակ ճերմակ մետաղեայ և 24 միջակ աշտանակ ճերմակ մետաղեայ իրենց պահարան սնտուկներով, — արձանագրեալ․ Յիշեա՛ զհոգի Բարթողի․ Նուէր ի Գայիանէ դստերէն՝ տիկնոջ Անտոն Արթինօֆի, Պօղոս և Պետրոս եկեղեցւոյն Աղէքսանդրիոյ, 1884։

1 զոյգ աւագ դրան տաճարին սփռոց փայտեայ, — արձանագրեալ․ Յիշատակ Զէնոբ պէյի Մէրամէքճեանէ։

1 մետաքսեայ ճերմակ եւ ծաղկազարդ վարագոյր, —յիշատակեալ․ Տիկին Կոլինիկ Վսեմ. Զէնոբ պէյի Մէրամէքճեան։

3 գոգնոց կարմիր ալագի վրայ ասեղնագործ բանուած, —յիշատակեալ․ Օրիորդ Պարգեւ Վսեմ. Զէնոբ պէյի Մէրամէքճեան։

1 ծածկոց Սկիհի՝ ճերմակ ատլազ ոսկեթել բանուած՝ լայն ասեղնով, —յիշատակեալ․ Օրիորդ Մարիամ Վսեմ. Զէնոբ պէյի Մէրամէքճեան։

2 եռալուսեան աշտանակ՝ ոսկեզօծեալ դեղին պղնձէ՝ խաչկալներուն վրայ, —յիշատակեալ․ Գէորգ և Սիսակ եղբարք Մէրամէքճեան։

1 Հաղորդութեան սփռոց՝ դեղին խիէկլի պիրլինճիկ տանթէլայով, —յիշատակեալ․ Պ. Աբգար՝ որդի եղբարց Մէրամէքճեան։

589 տրամ 2 արծաթապատ Աւետարան Աւոնի, — արձանագրեալ․ Յիշատակ Գրիգոր Ս. Կիւտիկեանի առ Ս. Պօղոս և Պետրոս եկեղեցին Աղէքսանդրիոյ որ յ'Եգիպտոս, 1884։

1,301 տրամ 2 արծաթեայ ոսկեզօծեալ ճաճանչաւոր Խաչ, — արձանագրեալ․ Յիշատակ Տիկին Սիմա Գ. Կիւտիկեանի, առ Ս. Պօղոս և Պետրոս եկեղեցին Աղէքսանդրիոյ որ յԵգիպտոս, 1884։

(Շարունակելի)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունիս ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Մեծապատիւ Տեարք

Գասպիր Ց. Սէրովբեան և Սիմէօն Մանուէլեան 540 դահեկան․ Խօրասան գիւղի բնակիչք եղբարք 260․ Մեծ Մաքսի բեռնակիր եղբարք 227$\frac{1}{2}$․ Սամաթիոյ Խնամատար պատուարժան Միութենէ ձեռամբ Միհրան էֆ. Կարապետեանի (Յունիս ամսոյ) 215․ Երկու բարեսէր անձերէ ձեռամբ Ստեփան էֆ. Փրէնկեանի 108․ Մխսավաճառ Աստուր ձեռամբ Յակոբ էֆ. Պարտիզպանեանի 80․ Բարեսէր ոմն ձեռամբ Սարգիս էֆ. Արզըեանի 60․ Կարապետ Յովհաննէսեան և Յարութիւն Յովակիմեան 60․ Յ. Գրնաճեան և Տ. Մանուկեան 54․ Յովսէփ Կիրակոսեան 40․ Յակոբ Շալճեան 40․ Գրիգոր Փանոսեան 30․ Պօղոս Պալեան ձեռամբ Տ. Կիւմիւշկէրտանի 26$\frac{1}{2}$․ Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին ապրիլ ամսոյ 25․ Ի Գում-Գաբու Սլաւոնի փողոց, Ճէրրահեան Յարութիւնի սրճարանին մէջ դրուած գանձանակի հասոյթ 23․ Տ. Խորէն Սրբազան Աշըքեան 20․ Տ. Ներսէս վարդապետ 20․ Տ. Ղեւոնդ վարդապետ Փիրղալէմեան 20․ Տօքթ. Ճէրրահեան 20․ Միհրան Նազարէթեան 20․ Միսաք Նազըրեան 20․ Յակոբ Գրիգորեան 20․ գումար 1949։

Խաչով Պէյլէրեան 2 ոչխար։ Յակոբ Տամլամայեան 1 գառն։ Համազասպ Պալարեան 1 քաշէվի բրինձ։ Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք 200 քիլօ հաց, 6 հօխայ չօր, 165 հօխայ միս, 20 հօխայ դմակեղ, 115 հօխայ բրինձ։ Գրիգոր Փանոսեան, ինչպէս ամեն տարի այս տարի եւս 200 քիլօ հաց, 67 հօխայ միս։ Մի քանի բարեսէր երիտասարդներ 56 հօխայ տանձ։ Գարթալցի Սեւորվեք եւ Բիւզանդ 2000 հատ վարունգ․ Գարթալցի Համբարձում 60 հօխայ Թարմ լուբիա։ Բարեպաշտ ոմն՝ 1 օրինակ Եւրոպիոյ Տաճկաստանի քարտէս․ 1 օրինակ Լօնտրայի աշխարհագրական քարտէս, 37 հատ Կրաֆիք պատկերազարդ լրագրեր։ «Լոյս» Հանդէսի խմբագրութիւնն 1 օրինակ «Լոյս» Համբարձում Սանտալճեան 10 հատ քալաս տախտակ։ Ս. Գ. Պարտիզպանեան 600 հատ սիկառի թուղթ։ Նազարէթ Կարապետեան 100 հատ խնձոր։

Ի դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Տիգրան Կիւմիւշկէրտան	Միքայէլ Ցօլաքեան

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց․

	Դհկն.	արծ.
Հասգիւղի Մասնախմբէ	700 ·	—
Սահմանադրութեան տարեդարձի առթիւ Ազգ. Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի պարտիզին մէջ դրուած պնակի հասոյթ	454 ·	75
Ս. Լուսաւորչի տօնի առթիւ Ղալաթիոյ Եկեղեցւոյ մէջ դրուած պնակի հասոյթ	90 ·	25
Դարձեալ Ս. Լուսաւորչի տօնի օրն Գումգափուի Եկեղեցւոյ մէջ հանգանակեալ ձեռամբ Իւսկիւտարու Մասնախմբին	271 ·	—
Նմանապէս Վարդավառի տօնի առթիւ Իւսկիւտարու Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ մէջ հանգանակեալ ձեռամբ տեղւոյն Մասնախմբին	457 ·	25
Կայսերական Լիսէի հայ սաներէ	143 ·	—
Մեծ. Գալուստ էֆ. Ճիւմէճեանէ նուէր ձեռամբ Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեանի	108 ·	—
Պոլսոյ Պատ. Ազգայինէ մը նուէր ձեռամբ Մեծ. Հալաճեան Սիմոն և Թորոսեան Զարեհ էֆէնտիներու	40 ·	—

Մեծ. Մանասէ էֆ. Գոստոյեան, նախկին աշակերտ Ընկերութեանս Խուփլի վարժարանին, կը նուիրէ նոյն վարժարանին 1 օրինակ Արեւելք։

Ի դիմաց Միաց. Ընկերութեանց
Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Գ. Զօհրապ	Գ. Յ. Ցօլաքեան

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԿԻՃԷԼԷՅԻՆ ՄԻՒՀԹԵՊԱ ԹԷՆԶԻԼԻ ՎԱՊՕՐԼԸ ԻԼԱՆԸ

Իշպու չէհր Թէմմուզըն օն իքինճի Ճումա իրթէսի ախշամը եանի Բազար կիճէսի հավա միւսաիտ օլտուղու հալտէ, Քէօբրիւտէն սաաթ եարըմտա պիր վաբօր հարաքէթլէ Ռումէլի վէ Անատօլու ճիհէթի իսքէլէլէրինէ օղրաեարաք Մէսարպուրնունա կիտէճէկի վէ կինէ սաաթ ալթըտա Մէսարպուրնունտան հարաքէթլէ միւզքիւր իսքէլէլէրէ օղրաեարաք Քէօբրիւէ կէլէճէկի Շիրքէթի Խայրիէ Թարաֆընտան իլան օլունուր։

Վաբօր միւզքիւրունուն ուղրաեաճաղը իսքէլէլէր։ Իւսկիւտար, Պէշիքթաշ, Գուզկունճուգ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Միրկէօն, Եէնիքէօյ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպուրնու։

Քէօբրիւտէն Պէպէյէ գատար օլան իսքէլէլէրտէն Պէօյիւքտէրէ Մէսարպուրնունա

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Ղուրուշ	Ղուրուշ	
5	2	աղիմէթ
5	2	ավդէթ

Ռ. Հիսարը Միրկէօն իսքէլէլէրտէն Պէօյիւքտէրէ Մէսարպուրնունա

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Ղուրուշ	Ղուրուշ	
3	2	աղիմէթ
3	2	ավտէթ

Եէնիքէօյ Թարապիա իսքէլէլէրտէն Պէօյիւքտէրէ Մէսարպուրնունա

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Ղուրուշ	Ղուրուշ	
2	2	աղիմէթ
2	2	ավտէթ

Ջօճուգլարտան նըսըֆ ուճրէթ ալընաճագ տըր։

1885 Թէմմուզ 3

Իշպու չէհրը Թէմմուզըն 14ինճի Բազար ախշամը եանի Բազար էրթէսի կէճէսի հավա միւսաիտ օլտուղու հալտէ, Քէօբրիւտէն սաաթ 1տէ մէհթապտա պիր վաբօր հարէքէթլէ Գապաթաշ, Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնավուտքէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսարը, Միրկէօն, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ իսքէլէլէրինէ օղրայարագ Մէզարպուրնունա ազիմէթ, վէ օրատան սաաթ 5տէ գըյամ իլէ միզքիւր իսքէլէլէրէ օղրայարագ քէօբրիւյէ ավտէթ իտէճէկի։

Վէ պունուն կիպի եէվմը միզքիւր ախշամը Քէօբրիւտէն սաաթ եարըմտա պիր վաբօր հարէքէթլէ Իւսկիւտար, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյի, Վանիքէօյի, Ա. Հիսարը, Գանլըճա, Ըիֆաթ փաշա մահալլէ, Բաշա-պահճէ, Պէյգօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ իսքէլէլէրինէ օղրայարագ Մէզարպուրնունա ազիմէթ, վէ օրատան սաաթ 5է չարէյէք գալարագ գըյամ իլէ միզքիւր իսքէլէլէրէ օղրայարագ Քէօբրիւյէ ավտէթ իտէճէկի Շիրքէթը Խայրիյէ Թարաֆընտան իլան օլունուր։

Քէօբրիւ իլէ Պէյքօզ վէ Վանիքէօյինէ գատար օլան իսքէլէլէրտէն Պէօյիւքտէրէ վէ Մէզարպուրնունա․

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Դրշ.	Դրշ.	
5	2	աղիմէթ
5	2	ավտէթ

Ռ. Հիսարը, Ա. Հիսարը, Գանլըճա, Միրկէօն իսքէլէլէրտէն Պէօյիւքտէրէ վէ Մէզարպուրնունա․

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Դրշ.	Դրշ.	
3	2	աղիմէթ
3	2	ավտէթ

Եէնիքէօյ, Չուպուգլու, Բաշա-պահճէսի, Պէյգօզ, Թարապիա իսքէլէլէրինտէն Պէօյիւքտէրէ վէ Մէզարպուրնունա․

Վաբօր ուճրէթի	Մէյվը ուճրէթի	
Դրշ.	Դրշ.	
2	2	աղիմէթ
2	2	ավտէթ

Ջօճուգլարտան նըսըֆ ուճրէթ ալընաճագ տըր։

1885 Թէմմուզ 3

ԲԱՊԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև
կանոնաւորապէս բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թօնոյ	Նաւապետք
Այա Սօֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Բոճըլս
Արգատիա	2,500	Քրուքշանք
Լագոնիա	2,500	Ռէյքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բումէլիա	2,800	Ֆօթըրգիլ

Բըռնըն շոգենաւն ամսոյս 20ին կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

Մասէտոնիա շոգենաւն ամսոյս 27ին Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ՚ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ՌԱՖԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բոլէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատդէբ	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրանգօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	[illegible]	Րօլլօ	2.000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաքֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտանօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւոօ	2,300	Քանդօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօլօ	2,200	Զէֆիր	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Տրուրօ շոգենաւը, նաւապետ Տուքլաս, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն աստ հասած, պարպած և յՕտեսա ուղևորած է։

Սալէրնօ շոգենաւը, նաւապետ Ռոճըրս, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն մեկնած է ամսոյս 7ին, և ամսոյս 24ին աստ կ՚սպասուի։

Ուղևորներու համար ամեն դիւրութիւն կ՚ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա
514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող
շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ադլանդիք	1760
Թիպս	3250	Լոդիւս	800
Մակստալ	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Բէրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրիսթըր ամսոյս դէպի 20ին Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՆԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայի և Բօլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՙՍէրժին՚ որ յուլիս 15ին Մարսիլիայէն և յուլիս 22ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՙԱնաթոլի՚ որ յուլիս 24ին պիտի մեկնի։

Ուղևորի և ապրանք փոխադրութեան

Նաւուղեգի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՐՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
516 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

1885 ՏԱՐՒՈՅ ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑՆ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑՆ այժմէն պատրաստուելու վրայ լինելով, առևտրական, արհեստական և այլ ծանուցումներ այսօրուընէ կ՚ընդունուին։

Առաջնոյն համար, որ 40,000 օրինակ կը ծախուի, ծանուցմունք պէտք է ղրկուին մինչև Յունիսի վերջն, և երկրորդին համար՝ որ 6000 օրինակ կը ծախուի, մինչև Յուլիսի վերջը։

Դիմել առ Գարեգին Էֆ. Պաղտասարեան, հրատարակիչ այդ օրացուցից, Պոլիս, Զաքմաքճըլար, 13, Եակօրեան խան։

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլէ և Արևելեաց միջև.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆալօնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անադօլեան	2500	Ֆլաւեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիգուրեան	2500
Սայբրեան	2000	Լիբան	800
Տուրոյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբդեան	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապեան	3700	Վենեդեան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէսպեան շոգենաւը, նաւապետ Պօլ, այս առաւօտ Լիվըրբուլէն աստ հասաւ։

Ուղևորներու համար ամեն դիւրութիւն կ՚ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Գ. Գ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաշման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտաթօ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիթօլ և ընկ.
512

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասն օրը անգամ կը բանին Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջև.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մօրոքքօ	2,500
Ալեբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պօդնիա	4,600	Բալմիրա	5,000
Պալթէք	2,500	Բարթիա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարագօսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քէտար շոգենաւը, նաւապետ Ուայթ, ամսոյս 27ին Լիվըրբուլէն ուղևորի Տէտէաղաճի ճամբով։

Մորոքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ֆենուիք, ամսոյս 27ին Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղևորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա
511

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՊՈՒՏԱ ՓԵՇԹ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ՌՈՏՈԼՖ ԻՇԽԱՆԻՆ

ԲԱՑՈՒՄԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՒ 1885 ՄԱՅԻՍ 1ԻՆ, ԵՒ ՓԱԿՈՒՄԸ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՎԵՐՋԻՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ պիտի պարունակէ Երկրագործութիւն, Շահագործումն հանքաց, Արուեստք, Առողջապահութիւն, Հանրային կրթութիւն և Գեղարուեստ։ Պիտի միանայ Մեքենայից, Ընդեղինաց և կենդանեաց Միջազգային Ցուցահանդէսի մը հետ

Հանդէսք

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 100,000 ՖԻՕՐԻՆԻ մեծ բաժնով մը։ Գին մէկ բաժնի 1 ՖԻՕՐԻՆ

ՊՈՒՏԱ-ՓԵՇԹի երկաթուղային ամեն կայարանաց մէջ հաստատեալ պաշտօնական գրասենեակք պիտի հայթայթեն հարկ եղած տեղեկութիւնները բնակարանաց համար։

ԼՈՑԹԸՆ ԵՒ ԶԻՄՆԷԼ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵԱՑ
ՔԻՒՐՔՃԻ ԳԱՐՈՒՍԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ

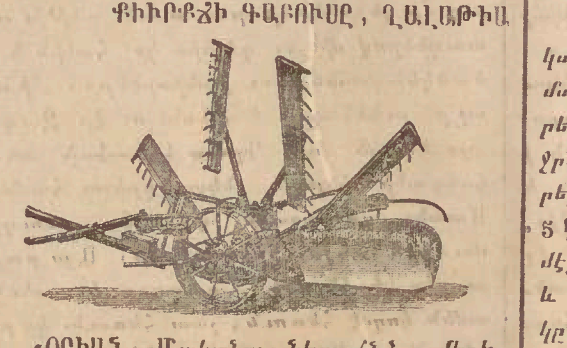

«ՕՐԻԱՆ» Մակաւումեալ հնձող մեքենայն երկու ձիով կը քաշուի և կը կըէ 300 օխա։

ԳԻՆ՝ 35 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ Է

Մեքենային կատարելագործութիւնը երաշխաւորեալ է։ Գնողըն երբ գոհ չլինի, կրնայ ետ առնուլ իւր ոսկին։
502

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԻ

Հուպուրամթ անպարր իչին ալընաճագ սամանըն մինադաաարընա թէմուզը բուլմընի օն իւչյունճիւ ճումա իրթեսի կինիւ պաշլանաճագըննան, թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ Խազինէի խասսաի Շահանէյէ պաշլընմալարը իլան օլունուր։

28 Ժմմալ 1301

3—3

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՓԱՐԻԶԻ

«ՊՈՒԿի կալքային, երկաթախառն, կազդուրիչ հանքաջուրերն են միակ ամենայարմար ընդդէմ տկարութեան և աղեաց հիւանդութեանց։ Կը ներգործեն՝ կանոնաւորելով այն մեծ պաշտօնները որք Մարսողութեան գլխաւոր գործողութիւնը կը կազմեն։

Բրօֆ. ԹՐՈՒՍՕ»

POUGUES

ՊՈՒԿի կալքարային, երկաթախառն, կազդուրիչ և ախորժաբեր Ջուրերն իրենց մասնաւոր բաղադրութեան կը պարտին իրենց յաջողութիւնն և առանձնաշնորհեալ ջրոց մէջ դասակարգութիւնը։ Այս Ջուրերն, յոյժ [illegible], կը պարունակեն իբր 3 կրամ ալքալին մի լիտրի համար։ Այդ աղերուն մէջ ամենէն առատներն են [illegible] ու [illegible] և [illegible] մանեզի, որով ամբողջովին կը տարբերին Ֆրանսայի միւս կալքարային աղբիւրներէն՝ որք մասնաւորապէս սոտայի և բօդասի [illegible] կը պարունակեն։

Այդ հանքաջուրեր կը ներգործեն մանաւանդ ստամոքսին աղիքը [illegible] փոքրին վրայ՝ զոր թէթև մը գրգռեն, չեզոքացընելով միանգամայն թթուն որ կրնայ գտնել հոն, և միզական ու ծննդական գործարանաց վրայ, որոց տկարացեալ ուժերը կը վերանորոգեն։

Անոնց գործածութեամբ, մարսողական գործողութիւնք կը զերծանին այն ամեն կապերէ որք կ՚արգելուին զինքն թէ՛ ստամոքսին և թէ՛ աղեաց մէջ։

Այս առաջին արդիւնքը բնականաբար յառաջ կը բերէ գործողութեանց կազդուրումն, որովհետև կենաց ոյժերն համեմատական են մարսողական գործարանաց մէջ կատարուող վերանորոգիչ աշխատութեան։ Ասկէ կը հետևի թէ ընդհանրական ջերմերէ յառաջ եկած տկարութիւնք և [illegible] հիմնովին կը բուժին ՊՈՒԿի հանքաջուրերով, մանաւանդ որ անոնց բուժիչ գործողութիւնն նոր տարր մը կ՚առնու [illegible], զոր [illegible] կը պարունակեն։

ՊՈՒԿի հանքաջուրերը կը ծախուին, ՃԻՕՎԱՆԻ ԱԼԻԲՐԱՆՏԻ ԸՆԿ. գործակալութիւնը, Դեղատուն Տէլա-Սուտա, Բերա, Մեծ փողոց։

510 ՊՈԼԻՍ

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ՚ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԸՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ
50

ԴԱՆԱԿ ԵՐԿԱԹ ԵՐԿԱԹԵՂԷՆ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ՏԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
ՊՂՆՁԷ, ՋՈՒԼԱՑՈՅ ԵՒ ԾԵԾՈՒԱԾ ԵՐԿԱԹԷ
ՊԱՐՏԷԶԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ
32 Մահմուտիյէ փողոց, և
24 Բէրչէմպէ բազար Ղալաթիա

Հէնրիկ ԼԱՆԺ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐ
ԱՏԱՂՁԱԳՈՐԾԻ
ԵՒ
ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

[illegible]
509

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

587, Մեծ փողոց Բերայի, ի Թէքքէ, մզկիթին դիմաց, 587

Գ. Տիմիթրիոս Սթաթի, տէր վերոյգրեալ Մթերանոցին, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ իւր վաճառատան մէջ գտնուին մեծ քանակութեամբ ամենագեղեցիկ և կատարելապէս հաստատուն կարասիներ, ինչպէս [illegible], Ճաշարանի և սրահի սեղաններ, [illegible] (լեհական), [illegible], Հանգստարան [illegible], ևն., ևն.։

Այս ամեն կարասիներն ի վաճառ հանուած են

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատունս նոյնպէս յոյժ աժան գներով ամեն տեսակ կարասիներ կը շինէ յանձնարարականաւ։
506

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՌԸԼԻՖՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։—Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Գ. Ժ. Վ. Ուիթօլ, Եօրկիւստիւ խան Պաղչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսանտրի խան Թիւ 15։
507

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ—(Սկսեալ 1 Հոկտեմբեր 1883 մինչև ցնոր տնօրինութիւն)

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 121 ճ-նք. Առ. Ժ.Վ.
Կ. Պոլիս .... մեկնում	7 15
Գում—գաբու	7 27
Եետի—գուլէ	7 41
Մագրիգիւղ	8
Այաթէֆանոս	8 14
Փիւչիւք—Չէքմէճէ	8 26
Սբարթա—գուլէ	9 12
Հատըմքէօյ	9 49
Չաթալճա	10 35
Գապաքճէ ժամանում	11 7
Գապաքճէ մեկնում	11 17
Սինէքլի	12 20
Չերքէզքէօյ ժամ.	1 4
Չերքէզքէօյ մեկ.	1 34
Չորլու ժամ.	2 23
Չորլու մեկ.	2 33
Մուրատլը—Քէօբէքլի	3 27
Սեիտլէր—Չիֆթլիք	4 2
Լիւլէ—Պուրկազ	4 45
Պապա—Էսքի	5 30
Բաբլօ—Քէօյ	6 17
Ուզուն—Քէօբրիւ	7 15
Գուլէլի—Պուրկազ ժմ.	7 38
Գուլէլի—Պուրկազ մկ.	7 58
Ուլի	8 24
Ադրիանուպոլիս ..... ժմ.	9 14
	Երեկոյ

Կառախումբ	Կռ.խ. թ. 122 խառն Առ. Ժ.Վ.
Ադրիանուպոլիս ..... մկ.	8 31
Գատըքէօյ	9 18
Մուսթաֆա բաշա	10 8
Հարմանլը	11 25
Թըրնովա ժամ.	12 2
Թըրնովա մեկ.	12 43
Հասքէօյ—Գազամճըք	1 46
Եենի—Մահալլէ	3 6
Բաբադըր	3 49
Գաթօնիցա	4 36
Փիլիպէ ժամ.	5 4
Փիլիպէ մեկ.	5 34
Թաթար Բազարճըք ժմ.	5 47
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 57
Սարամպէյ	7 31
	Երեկոյ

ԳԻԾ Ա. ՊՈԼԻՍ—ՍԱՐԱՄՊԷՅ

Կառախումբ Սարամպէյէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 121 խառն Առ. Ժ.Վ.
Սարամպէյ մեկ.	6 7
Թաթար Բազարճըք ժմ.	6 41
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 51
Փիլիպէ ժամ.	8 4
Փիլիպէ մեկ.	8 29
Գաթօնիցա	9 2
Բաբադըր	9 47
Եենի Մահալլէ	10 35
Հասքէօյ—Գազամճըք	11 55
Թըրնովա ժամ.	12 43
Թըրնովա մեկ.	1 23
Հարմանլը	2 11
Մուսթաֆա—փաշա	3 22
Գատըքէօյ	4 8
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	4 54
	Երեկոյ

Կառախումբ	Կռ.խ. թ. [illegible] ճ-նք. Առ. Ժ.Վ.
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	6
Ուլի	6 52
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)	7 16
Ուզուն—Քէօբրիւ	8 3
Բաբլօ—Քէօյ	8 49
Պապա—Էսքի	9 49
Լիւլէ—Պուրկազ	10 29
Սեիտլէր—Չիֆթլիք	11 9
Մուրատլը—Քէօբէքլի	11 45
Չորլու ժամ.	12 35
Չորլու մեկ.	12 45
Չերքէզքէօյ ժամ.	1 34
Չերքէզքէօյ մեկ.	2 4
Սինէքլի	2 58
Գապաքճէ ժամ.	3 45
Գապաքճէ մեկ.	3 55
Չաթալճա	4 32
Հատըմքէօյ	5 24
Սբարթա—գուլէ	6 1
Փիւչիւք—Չէքմէճէ	6 38
Այաթէֆանոս	6 51
Մագրի—գիւղ	7 5
Եետի—գուլէ	7 26
Գում—Գաբու	7 40
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	7 50
	Երեկոյ

ԳԻԾ ԳՈՒԼԷԼԻ—ՊՈՒՐԿԱԶ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

222 Թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի։

Կառախումբ Տէտէ Աղաճէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 222 խառն կէս օրէն վերջը Ժ.Վ.
Տէտէ—Աղաճ .... մեկ.	12 14
Ֆերրէ	1 54
Պիթիքլի	3 20
Սուֆլի	4 23
Տիմիթօքա	5 42
Գուլէլի—Պուրկազ ժմ.	6 17
	Երեկոյ

2 Թիւ կառախումբին հետ կը հաղորդակցի։

221 Թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի։

Կառախումբ Ադրիանուպոլսէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 221 խառն Առ. Ժ.Վ.
Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	8 52
Տիմիթօքա	9 37
Սուֆլի	11 2
Պիթիքլի	12 10
Ֆերրէ	1 21
Տէտէ—Աղաճ .... ժամ.	2 28
	Երեկոյ

2 Թիւ կառախումբին հետ կը հաղորդակցի։

ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ

1884 Մայիս 20էն սկսեալ

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 402 Թղթատար Առ. Ժ.Վ.	Առ. Ժ.Վ.
Վառնա (Պիւֆէ) ... մեկ.		6 30
Կիւպէճէ	6 59	7
Բրավատի	7 49	7 50
Շումնու—Րօատ	8 36	8 39
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	9 28	9 48
Ըշըգլար	10 32	10 33
Րազկրատ	10 8	11 9
Վէթօվա	11 57	13 58
Չերնավոտա	12 28	12 13
Ռուսճուք (Պիւֆէ) ժմ.	1 5	
	Երեկոյ	Երեկոյ

ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 421 խառն Առ. Ժ.Վ.	Առ. Ժ.Վ.
Ռուսճուք .... մեկ.		8 52
Չերնավոտա	9 30	9 33
Վէթօվա	10 9	10 10
Րազկրատ	11 9	11 10
Ըշըգլար	11 50	11 51
Շէյթանճըք	12 31	12 49
Շումնու—Րօատ	1 35	1 38
Բրավատի	2 26	2 27
Կիւպէճէ	3 19	3 20
Վառնա .... ժամ.	3 48	
	Երեկոյ	

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Սէլանիկէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 522 խառն Առ. Ժ.Վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 40
Թօբսին	7 8
Ամաթօվօ	8 35
Քարասուլու	9 9
Կիւմենճէ (Հալթ)	9 25
Կեօրկելի	10 27
Միրօվաէ	11 25
Ադրումնիցա (Հալթ)	11 42
	կէս օր
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	12 31
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	12 56
Քրիվոլագ	2 4
Վենեճիանօ—Կրատսիք	3 7
Քէօբրիւլիւ	4 30
Զելենիքօ	5 38
	Երեկոյ
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	6 34

Կառախումբ	Կռ.խ. թ. 623 խառն Առ. Ժ.Վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	9
Էլեշան	10 4
Քարասանիք	10 58
Վերիզովից	12 5
Լիբլիան	1 9
Բրիշթինա	2 8
	կէս օրէն վերջը
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժամ.	8 14

Այս կառախումբ Սէլանիկէն եկող 522 Թիւ կառախումբին հետ կը հաղորդակցի։

Կառախումբ Միթրովիցայէն մեկնող	Կռ.խ. թ. [illegible]
Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	[illegible]
Բրիշթինա	[illegible]
Լիբլիան	[illegible]
Վերսովից	[illegible]
Քարասանիք	[illegible]
Էլեշան	[illegible]
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժմ.	[illegible]
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	[illegible]
Զելենիքօ	[illegible]
Քէօբրիւլիւ	[illegible]
Վենեճիանօ—Կրատսիք	[illegible]
Քրիվոլագ	[illegible]
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	[illegible]
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	[illegible]
Ադրումնիցա	[illegible]
Միրօվաէ	[illegible]
Կեօրկելի	[illegible]
Կիւմենճէ	[illegible]
Քարասուլու	[illegible]
Ամաթօվօ	[illegible]
Թօբսին	[illegible]
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	[illegible]

Այս կառախումբ Միթրովիցայէն եկող 621 Թիւ կառախումբին հետ կը հաղորդակցի։

ԳԻԾ ԹԸՐՆՈՎԱ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ (¹) Թըրնովայէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 322 խառն Երեկոյ Ժ.Վ.
Թըրնովա .... մեկ.	1 3
Գարաբունար	1 51
Րատնէ—Մահալլէսի	3 2
Եենի—Զաղրա	4 17
Քերմանլը	5 15
Եամպօլու .... ժամ.	6 11
	Երեկոյ

122 և 121 Թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի։

(¹) 322 Թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի։

Կառախումբ (¹) Եամպօլուէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 321 խառն Առ. Ժ.Վ.
Եամպօլու .... մեկ.	7 6
Քերմանլը	8
Եենի—Զաղրա	9 14
Րատնէ—Մահալլէսի	10 29
Գարաբունար	11 35
Թըրնովա .... ժամ.	12 13
	Երեկոյ

121 և 122 Թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի։

(¹) 321 Թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի։

ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 401 Թղթատար Առ. Ժ.Վ.	Առ. Ժ.Վ.
Ռուսճուք (Պիւֆէ) մեկ.		7 55
Չերնավոտա	8 44	8 49
Վէթօվա	9 41	9 43
Րազկրատ	10 56	11 10
Ըշըգլար	12 3	12 6
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	12 57	1 27
Շումնու—Րօատ	2 21	2 35
Բրավատի	3 36	4 41
Կիւպէճիէ	4 48	3 50
Վառնա .... ժամ.	5 28	Երեկոյ

Ծանօթ.—401 և 402 Թիւ թղթատար կառախումբք ամեն շաբթու չորեքշաբթի և կիրակի օրերը միայն տեղի կունենան։

ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կռ.խ. թ. 422 խառն Առ. Ժ.Վ.	Առ. Ժ.Վ.
Վառնա .... մեկ.		8 20
Կիւպէճէ	8 58	8 59
Բրավատի	10 6	10 11
Շումնու—Րօատ	11 12	11 26
Շէյթանճըք	12 40	1 10
Ըշըգլար	2 18	2 21
Րազկրատ	3 7	3 21
Վէթօվա	4 26	4 28
Չերնավոտա	5 8	5 13
Ռուսճուք .... ժամ.	6	Երեկոյ

421 և 422 Թիւ խառն կառախումբք ամեն շաբթու երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օրերը միայն տեղի կունենան։